

ВІСНИК

VISNYK the **HERALD**

суспільно-політичний місячник

РІК XXXIII Ч. 12
YEAR XXIII, No. 12

ГРУДЕНЬ — 1980
DECEMBER — 1980

ЦІНА 0.90 ЦЕНТІВ
PRICE \$0.90

ВІСНИК

ОРГАН ГОЛОВНОЇ УПРАВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБОРОНИ ЧОТИРЬОХ СВОБІД УКРАЇНИ

З М І С Т

ОЛЕКСА СТЕФАНОВИЧ — Крути (Вірш)	1
ЗВЕРНЕННЯ проводу ОУН, 1980-81	2
Різдво УПА в Україні (Спогад)	3
ЗИНОВІЙ КАРБОВИЧ — За уневажнення Гельсінкських домовлень	4
XIX З'їзд ООЧСУ в Нью Йорку	6
Крайова Рада УЖКА ствердила законність постанов XIII Конгресу УЖКА	9
Я. Д. — Надзвичайний рейд.. (Закінчення з ч. 11)	11
Л. РИХТИЦЬКИЙ — Київ, наш рідний Київ	12
В. ГУТ КУЛЬЧИЦЬКИЙ — „Не повірив, аж змірив“	14
М. ПІКАВИЙ — Сл. п. Мирон Коновалець	16

СТОРИНКА ОЖ ОЧСУ

МАРІЙКА ПІДГІРЯНКА — Під Святий Вечір (Вірш)	17
З. М. Р. — Виставка ОЖ ОЧСУ в Чикаго	17
АННА КОССОВСЬКА — В ювілейний рік процесу СВУ-СУМ	18
Коляда з України (Надіслане)	19
ВАСИЛЬ ГАЛЬЧЕНКО — Вбивства і арешти в Україні	20
У Нью Йорку — антимосковська демонстрація АБН	21
Від Видавництва	22

УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРА

Ще про журнал „Визвольний Шлях“	23
Поета Василя Стуса засуджено на 15 років	24

МАРШ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ

У 1981 РОЦІ ГІДНО ВІДЗНАЧАЄМО СВЯТКУ-
ВАННЯМ І ПРАЦЕЮ ДЛЯ ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ
40-ВУ РІЧНИЦЮ ВІДНОВИ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕР-
ЖАВНОСТІ У ЧЕРВНІ 1941 РОКУ У ЛЬВОВІ, ВО-
ЛЕЮ РЕВОЛЮЦІЙНОЇ ОУН І ВСІЄЇ СОБОРНОЇ
УКРАЇНИ

ВІСНИК

З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ І НОВИМ РОКОМ

широ вітаємо членство ОУВФронту, зокрема ООЧСУ, Читачів-передплатників
і всю Спільноту, бажаючи здоров'я, сил і успіхів у праці для
БОГА і УКРАЇНИ!
ХРИСТОС РОДИВСЯ! — СЛАВІТЕ ЙОГО!
ГОЛОВНА УПРАВА ООЧСУ

22 СІЧНЯ 1919

О. Стефанович

„В імені Української Народньої Республіки проголошує Директорія всьому Українському Народові велику подію в історії нашої української землі:

Віднині зливаються в одно віками відделін одна від другої частини України — Галичина, Буковина, Закарпаття і Придніпрянська Україна в одну — велику Україну. Сповнилися відвічні мрії, для яких жили і за які вмирили найкращі сини України. Віднині є тільки одна незалежна Українська Народня Республіка. Віднині український народ, звільнений могутнім поривом своїх власних сил, має змогу об'єднати всі зусилля своїх синів для створення нероздільної, незалежної Української Держави, на добро і щастя Українського Народу!“

Із Універсалу Директорії УНР

АНТИМОСКОВСЬКА ДЕМОНСТРАЦІЯ УККА

Заходами Відділу УККА під керівництвом інж. М. Семанишина і при співпраці Координаційної Ради стейту Нью Джерсі в Ньюарку й Ірвінгтоні відбулась, після Богослуження в інтенції волі України, велика демонстрація дня 19 жовтня ц. р. Від церкви св. Івана Хрестителя похід з транспарантами й прапорами перейшов вулицями до Міської Управи Ірвінгтону, де відбувся масовий мітинг з вимогою свободи для Юрія Шухевича та інших Нескорених.

Промовляли стейтовий сенатор Джон Кофілд, сен. Дж. Мініч та ін. На транспарантах люди читали заклик: „Російські вбивці, геть із України!“, „Звільніть Юрія Шухевича, Миколу Руденка, В. Чорновола, Левка Лук'яненка!“ та багато ін.

Часопис „Стар-Леджер“ з 19. 10. подав довшу вістку із світлиною про цю демонстрацію, в якій взяли участь понад 1,000 осіб, у тому багато української молоді. Авторем цікавої і вірної інформації про боротьбу України за власні права є молодий талановитий журналіст україн-

КРУТИ

(Уривок)

Ваша загуба за Весну ясну,
Ваші зарубані весни,—
Громом з німоти байдужжя
і сну,
Криком кривавим — воскресли!
Сходять нам ваші невгаслі
сонця,
Дзвонять серця ваші вічні,
Ваші квітневі, травневі серця,
Квіти, посічені в січні.
У клетотинні — святі корогви,
Клекоту повні — прапори..
Ми під кипінням їх, радо як ви,
В буряні рушим простори.
Радо насурмний задуднимо
зов,
Ми по шляху грозовому,
Тому крутому, що з Крутів
пішов,
Непереможному тому —
І коли кинем на ворога час
Незагладимої скрути,
Взнає він добре, про віщо
для нас
Крикнули кровію Крути.

ського роду ред. Юрій Вірт, який колись короткий час попрацював в „Укр. Тижневику“ УНСоюзу і покинув там працю.

З В Е Р Н Е Н Н Я

ПРОВІДУ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ У К Р А І Н Ц І !

Український народ на своїй рідній землі переживає виймовково трудний час. За заслоною т. зв. УССР сьогодні сильніше ніж будьколи досі московський окупант нищить Україну. У передшкільну і школах середньої і вищої освіти, в публічних установах і в щоденному житті та на всіх його шаблях приходиться постійне намагання русифікації України. Засобами русифікації являється армія та переселювання українців під різними причинами поза межі України, де вони без української школи, газети й книжки та без українського оточення стають жертвою московського сатрапа.

Ворожий наступ іде на всіх відтинках: переслідування віри й церкви, зневага традицій, нищення пам'яток української культури, нагінка на тих, хто вживає української мови... Намагання знищити за всяку ціну й усіма можливими засобами окремішність і самобутність українського народу, щоб його обмосковити під вивіскою советського народу не вгаває.

Коли на захист права українського народу на своє вільне життя стали сини й дочки українського народу, московські колоніялісти та народодивчівці вдалися до фальшу, закритих судів, до терору й скритовбивства, щоб заглушити голос протесту й не допустити до розвалу своєї кривавої колоніальної імперії.

Україна заплатила й ще далі платить високу ціну в змагу за своє право бути господарем на своїй землі — вона бореться і не здається. Вже нині можна бачити, що жертва майна, крові й життя кращих синів і дочок українського народу не пішли намарно. Всі українці побачили й пізнали на власній шкурі, хто їх ворог, та й вільний небольшевицький світ починає бачити хто в т. зв. ССРС є поневолені, колоніальні народи.

Недавні звернення українських нескорених до Об'єднаних Націй, в яких вони називають комуністів, що захопили владу в Україні, „передовим загоном російських шовіністів і колонізаторів“, що не мають права говорити від поневолених народів т. зв. ССРС, вказують виразно на те, що в Україні добре

знають, хто є ворогом українського народу, його волі й державної незалежності.

Бойкот Олімпіади в Москві та інші виступи немосковського світу з приводу московської агресії в Афганістані теж вказують на те, що немосковський світ починає прозрівати й пізнавати, хто є Москва, які її пляни та яка її остаточна мета.

У боротьбі за волю і державну незалежність вже більше як 50 років змагається Організація Українських Націоналістів. Вже від багатьох років старається ОУН відкрити очі вільного світу на існування останньої — московської імперії, що поневолює багато народів у т. зв. ССРС, на російсько-большевицький імперіялізм і колоніялізм, на ехидну стратегію і тактику Москви, та остерегти ще вільний світ перед наступом російської колоніальної імперії, що скрилася за облудною вивіскою Союзу Советських Соціалістичних Республік.

ОУН за весь час свого існування і боротьби з ворогами України поновнювалася кращими синами й дочками українського народу й народ давав завжди ОУН моральну піддержку й матеріальні засоби, що потрібні для організації боротьби ОУН за Українську Самостійну Соборну Державу. Разом з ОУН в Краю і закордоном борються організовані і неорганізовані самостійницькі сили.

ОУН, як попередніми роками, звертається до всього українського громадянства й цього року з закликом допомагати ОУН, складати на Визвольний Фонд ОУН, щоб у боротьбі за народню волю брали участь у різний спосіб всі, щоб брав участь увесь наш народ.

В році Головнокомандувача Воюючої України, ген. хор. Романа Шухевича — Тараса Чупринки, в 40-річчя відновлення української державности 30-го червня 1941 року — скріпимо всі наші сили, всю нашу дію на різних полях і відтинках, збільшимо нашу активність і жертвовність у боротьбі на визволення України!

Слава Україні!

1980-1981

П Р О В І Д
ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ

РІЗДВО УПА В УКРАЇНІ

Репортаж з голландського щоденника „Гельдерляндер“ з 24. 12. 1947 року.

„Різдвяна ніч на Україні. На засніженому узгір'ї стоїть вояк УПА та дивиться на розлогі рівнини, на супокійні села, що, присипані без упину падаючим снігом, розляглися далеко на обрії. Над цим тереном діяння УПА, української тайної армії, запала ніч. Для вояка УПА це ще одна Різдвяна Ніч із молитвою на устах і рукою на автоматі. Ці бійці чи не найхоробрішої армії в світі свідомі того, що під час Різдвяних Свят російська окупаційна влада з подвоєною силою пропаганди закликатиме припинити боротьбу, одначе, в цю ніч під охороною темряви невидима рука членів підпільного українського руху розліплюватиме відозви українського підпільного правління, Української Визвольної Ради (УГ-ВР), щоб провадити далі боротьбу проти Росії „за Бога і Незалежність“, хоча б і до смерті.

Це часи російського панування тут, в Україні, а все ж таки в навечер'я Різдва Христового — цього тріумфу миру — до сіл і містечок, що лежать у зонах діяння УПА, заходять важко озброєні з'єднання цієї підпільної української армії, вийшовши зі своїх лісових криївок. Тоді знову дзвенять традиційні українські колядки. Тоді ж стоять спокійно на полях серед лісів і гір ці молодці, безприкладно загартовані у семирічній боротьбі як проти німців, так і проти росіян. Вони складають руки на молитву до цього вічно юного чуда людського відкуплення через маленьке Боже Дитятко, яке так само убоге, як і вони, і так само, як вони, полишене. Туди також приходять сотні українців, чоловіків і жінок, щоб під охороною відділів УПА прослухати в цю ніч Слово Боже. А там, у хатах на рівнинах, спустошені українські родини споживають Святу Вечерю, що тепер складається лише з картоплі й чорного житнього хліба. Вони з тривогою прислухаються до кожного шелесту знадвору: „Йде хтось із наших, чи може знову росіяни?..“ Неждано нічну тишину розчепить вогонь кулеметів. Гранатні вибухи проженуть супокій ночі. Хати палають, немов смолоскипи під небом, що сяє різдвяними зорями. Та ніхто цим не здивований. Бож чи не діється це так само вже багато років?.. Жінки й діти знають, що їхні батьки, сини, брати в лавах УПА теж у цей Свят-Вечір бороняться від російського загарбника й змушені проходити території Чехії, Словач-

чини, Румунії, Мадярщини й Югославії, щоб підтримувати тамтешнє населення в його визвольній боротьбі проти Москви.

Більш як тисячу років святкував 45-мільйоновий український народ, на просторах від Сяну по Кавказ, Різдво як родинне свято. І тепер українці, без уваги на всі зв'язані з цим небезпеки, не забули святкування. Вже з першим сумерком, як не батько, то мати вносить у хату пшеничний сніп — символ України і ставить його в куті на лаві, під час коли діти кладуть під скатертину на столі сїно, бо у Різдвяні Свята кожна українська хата символізує Вифлеємську домівку. Після засвічення свічки, застромленої в хліб, що на столі, дзвенять, хоч і притишено, величні колядки — різдвяні пісні, в яких розповідається про Дитятко-Ісуса, що до Нього прийшли поклонитися й українські монархи, і прості люди. Давніше, перед большевицько-російською інвазією, хлопці й дівчата ходили по селі, співаючи колядки цілу ніч аж до першого дзвону, що кликав на ранню Богослужбу...

Та прийшов час, коли росіяни повели свій наступ і на цей відтинок. Постійно декілька днів перед Різдвом советські розпорядки женуть тисячі українських робітників і селян далеко від їхнього осідку, щоб там виконувати якусь позачергову роботу. Жінки й діти мусять відкидувати сніг із залізничних шляхів, а вчителі повинні відбути в обласних містах антирелігійні курси.

Далеко за Уралом стогнуть депортовані священики, під час коли новонастановлені сталінські „духовники“, вишколені в комуністичних семінаріях з радістю закриють церковні двері, бо... „вірні добровільно відмовилися від святкувань і подалися до праці за збільшення советської продукції“.

В снігу й холоді стоїть вояк УПА на стійці, один із 150 тисяч у цю Різдвяну ніч. Його зір блукає по розлогій українській країні. У своєму серці, в цю ніч, повному тепла й почування, він зогріває велику тугу, глибоку, як море, і ясну, як блиск різдвяних зір за незалежною і щасливою Україною“.

(pp)

НЕ ЗАБУВАЙМО ПРО ПЕРЕДПЛАТУ
І ПРЕСФОНД „ВІСНИКА“!

Зіновій Карбович

ЗА УНЕВАЖНЕННЯ ГЕЛЬСІНСЬКИХ ДОМОВЛЕНЬ

Гельсінкські домовлення були заініційовані московським політбюром з метою добитися міжнародного визнання здобутків Другої світової війни, непорушності кордонів російської імперії — ССРСР, включно з неоколоніальними сателітними державами, інтегральності опановуваних російським імперіалізмом територій і невтручання у т. зв. внутрішні справи колоніальної російської імперії в Європі, Азії й на інших континентах. Ця мета досягнена московською імперією повністю. Це єдиний дотриманий обидвома сторонами — Заходом і більшевиками — комплекс Гельсінкських угод. Яка іронія.

Російська імперія — ССРСР — потоптала всі інші без винятку зобов'язання стосовно прав людини і фундаментальних вольностей народів і одиниць у своїй сфері володіння.

У надії заангажування през. Дж. Картера в кампанії людських прав в Україні, Литві, Грузії й Вірменії (а теж у Москві) потворилися групи за здійснення Гельсінкських домовлень,

Ці групи вимагали здійснення національних і людських прав своїх народів. Зокрема українська, литовська, грузинська і вірменська групи не обмежувалися до третього кошика задля виконання людських прав, але сягнули до джерел поневолення, тобто факту існування російської неоколоніальної імперії — ССРСР, і вимагали національної самостійності для своїх народів, тобто розвалу імперії в добі дезінтеграції імперій у всьому світі, згідно з Деклярацією ООН з 1960-1971 рр. про деколонізацію, тобто ліквідацію усіх імперій.

КГБ, з доручення політбюра й уряду ССРСР, розгромило всі національні групи „за здійснення Гельсінкських домовлень“. Погром триває по нинішній

день, а зокрема напередодні конференції у Мадриді. Уряд ССРСР і політбюро фактично кпить собі з Гельсінкських домовлень, добившись найважливішого: визнання 33 державами Європи, ЗСА і Канади, без мирового договору, непорушності всіх до сьогодні здобутків російських загарбників.

Гельсінкські домовлення прийшли після здушення у Воркуті 1949 повстання наших в'язнів, після повстання 1953 року німецького робітництва, після розгрому 1956 р. Мадящини і Польщі, 1968 р. Чехо-Словаччини, здушених військами НКВД повстань українських і в'язнів інших національностей у концтаборах, після берлінського муру 1961 р., після здушення зброєю зривів українських робітників в Новочеркаському, Новодзержинському, Дніпропетровському, Донбасі, — після здушення револьт робітників у Польщі 1970, 1976 рр.

Безпека

Безпека? Мирне ладнання непорозумінь? Агресія Москви в Анголі, Етіопії, В'єтнамі, Камбоджі, Ляосі і численних інших державах різних континентів! Це безпека?

І напередодні перегляду виконання Гельсінкських домовлень, напад на Афганіста і народовбивство напальм-бомбами, бактеріологічними засобами населення — жінок і дітей? Гельсінки і — сотні тисяч потонулих у хвилях океану втікачів з В'єтнаму перед більшевизмом? Це безпека? І це неподільність безпеки й миру?

Вбивства борців за права людини й націй, священиків — Лучкова і Луцького, культурних діячів і політичних борців — членів ОУН і УПА, сотні й тисячі ув'язнених, сотні тисяч вивезених на Сибір. Усе це після Гельсінки і Београду!

Російські імперіялісти без світової війни периферійними, локальними війнами й соціальними диверсіями, включно з терористами фракції Червоної армії, у вільному світі руйнують внутрішній порядок у середині вільних націй. А західні нації виявляються безпорадними, заляканими, мов зайці супроти удава!

А тим часом російська імперія — це колос на глиняних ногах. Її розривають революційно-визвольні національні рухи поневолених націй з Україною на чолі, котрі творять більшість у ССРСР, а це

“VISNYK” — “THE HERALD”

Published by Organization for Defense of Four
Freedoms for Ukraine, Inc.

Monthly except July and August, when bimonthly.
Second class postage paid at General Post Office,
New York, N. Y.

Board of Editors

Address: P. O. Box 304, Cooper Station,
New York, N. Y. 10276

значить і в советській армії. Якщо включити сателітні країни — то відношення сил буде, як 1:3 у користь поневолених націй супроти росіян, тобто поневолюючої нації.

Політика розрядки збанкрутувала. Концепція, сперта на рівновазі сил, теж підвела, бо росіян мають перевагу термоядерної й конвенційної зброї. Однак Захід не доцінив вайважливішого: знехтованої надпотиуги поневолених націй, котрі розривають зсередини російську імперію й комуністичну систему. Цих своїх найпевніших союзників Захід відписав, як вирішальну силу нашого часу. Визвольний націоналізм і воюча релігія, з'єднання національної й соціальної ідеї — це руйнує імперську систему.

Ми вимагаємо: замість політики розрядки з російськими імперіялістами й комуністичними тиранами — політики визволення поневолених націй, як альтернативи до термоядерної війни.

Детант веде до світового голокосту, а політика визволення до тривалого справедливого миру!

Російська імперія йде на завоювання світу етапами: шляхом периферійних, локальних воєн, соціальними диверсіями, розкладом західних суспільств зсередини за поміччю компартій, їх агентур. Вона досягає своєї мети тактикою саямі. Її сила в етичній, ідейній та політичній слабості Заходу без політичної волі західних націй до боротьби. Москалі зброєю займають нові країни й рівночасно репетують про прагнення миру, „проти війни“. Захід увесь час капітулює перед Росією, хоче це велетень на вулкані поневолених націй і протиприродної системи комунізму.

Тому наша пропозиція до некомуністичних учасників конференції в Мадриді — почати тепер війну нервів проти ССРСР. Замість прийняти пропозиції політбюра про зустріч на вершинах, що мало б метою — поновно визнати ще одну окупацію, тобто Афганістану, — уневажити домовлення в Гельсінках, визнати їх недійсними. Домовлення, зламани одною стороною, — не зобов'язують другої. Це проста істина! Якщо хтось назве це провокацією, то насправді — єдина провокація супроти ССРСР — це пасивність, брак протидії, брак акції взагалі, брак політичної волі до боротьби. А це, на жаль, характеризує Захід.

**НАЦІОНАЛЬНА ПРЕСА — ВАЖЛИВА ЗБРОЯ
В БОРОТЬБІ З ВОРОГОМ УКРАЇНИ!**

ЗА СВІДЧЕННЯМ ОЧЕВИДЦЯ ПОДІЯ

До 30-ліття героїчної смерти ген.-хор. Тараса Чупринки — Романа Шухевича

...,Чотовий Щука. За цим псевдом крилося прізвище Романа Шухевича, бойового референта УВО і УЕ ОУН, виконавця атентату на шкільного куратора Собінського. Він був організатором атентату на посла Голуфка і нападу на пошту в Городжку та атентату на шкільного куратора Гадомського. Перевів технічну підготовку атентату на большевицький консулят у Львові 1933 р.

За кожний з тих атентатів грозила йому, очевидно, кара смерти, але польська поліція не мала на це доказів. Вона була певна, що Шухевич є провідним членом ОУН, але до певності були потрібні факти. Не маючи їх, застосувала інший середник карри: концабір в Березі Каргузькій, де Шухевич переходив через триби поліційного садизму від липня 1934 р. В січні 1935 р. був перевезений до в'язниці у Львові. У львівській процесі Бандери 1936 р. його засуджено на 4 роки в'язниці під знаком приналежності до ОУН, які на підставі амністії зменшено йому на половину. Завдяки їй, коли вийшов на волю, міг промикнутися тут, в Карпатську Україну.

В Хусті Шухевич був старшиною для окремих завдань. Одним з них була справа роздобуття зброї для Січі. Для її придбання Іван Роман, заступник команданта Січі, їздив у місяці лютому до Берліну, але без успіху. Вже цей факт вказує, як керівні чинники Німеччини ставилися до Карпатської України. Після того, з тією ж ціллю, Шухевич прокрався через кордон до Львова, ризикуючи потрапити в руки поляків. У Львові обговорював цю справу з директором Центросоюзу, Юліаном Шепаровичем, кол. комендантом артилерійського полку Української Галицької Армії. Шепарович втаємничив у справу кількох чільних кооператорів: Остапа Луцького, Юліана Павликовського, Іллю Сімянчука, М. Творидла і Зенона Пеленського, які поставилися до справи позитивно, даючи йому свої уповноваження. Вони погодилися виасигнувати потрібну суму грошей на закуп зброї для 15,000 січовиків, а саме: кріси, автоматичні пістолі, легкі і важкі скоростріли, гранатомети, ручні гранати, протилетунські скоростріли і 2 цм. гарматки.

Можна припускати з яким задоволенням вертався Шухевич до Хусту з тієї подорожі. Та він вже не вперше ризкував життям. Ці відомості завдячую

XIX З'їзд Організації Оборони Чотирьох Свобід України

Уступаючому голові ГУ ООЧСУ ред. Ігнатові Білінському надано звання Почесного Голови, діючим головою на нову каденцію обрано пор. Лева Футалу. На З'їзді ООЧСУ, при спільних сесіях із З'їздом ОЖ ОЧСУ, промовляли Провідник ОУН Дост. Ярослав Стецько, мгр. Слава Стецько, мгр. Уляна Целевич. Делегати ухвалили підтримувати УККА, посилити боротьбу проти Москви.

Головою ОЖ ОЧСУ обрано мгр. Уляну Целевич.

За схваленою делегатами програмою тут у великій залі УНДому відбувся в днях 29 і 30 листопада 1980 р. XIX З'їзд ООЧСУ. Відкриття З'їзду проведено одночасно з початком VI З'їзду Об'єднання Жінок ОЧСУ під керівництвом мгр. Уляни Целевич.

Сцена була прикрашена прапорами України і ЗСА та емлемою ООЧСУ з Тризубом. Протягом двох днів тривала велика виставка підпільних видань ОУН — УПА та націоналістичної літератури, організована заходами подружжя Харуків.

Після вступного слова голови ГУ ООЧСУ ред. Ігната Білінського та молитви, проведеної Всч. о. Севастіаном Шевчуком, ранком розпочалася пленарна сесія З'їзду ООЧСУ, якою керувала президія у складі: голова — ред. Володимир Мазур, заступники Лев Кусяка, мгр. Ярослав Рак, секретарі мгр. Осип Рожка, мгр. Орест Щудлюк. Почесним гостем президії був мгр. Ярослав Савка від Гетьманської Організації, який згодом передав привіт. Працю З'їзду започаткував словом гол. Президії ред. В. Мазур. Після схвалення протоколу попереднього З'їзду вибрано комісії, які працювали протягом двох днів.

Склад вибраних комісій: Фінансова — голова мгр. Л. Кокодинський, мгр. І. Винник, інж. М. Свідерський, інж. Лісович, І. Стасів; Пресово-інформаційна — голова ред. Л. Полтава, д-р А. Лозинський, ред. Б. Казанівський, М. Гриневич; Резолюційна — голо-

ва Лев Футала, ред. І. Білінський, ред. В. Мазур, інж. Є. Івашків, ред. В. Левенець, проф. С. Вожаківський, Б. Сілецький; Мандатна — голова Л. Пришляк, Д. Богай, Д. Багрій, Г. Добуш, І. Стасів. У З'їзді брало участь 112 осіб, з того 81 делегат Відділів ООЧСУ з усієї території ЗСА.

За останню каденцію вичерпно звітував про успіхи й осяги ООЧСУ в ділі допомоги неупокореній Україні в її боротьбі за віднову державности голова Головної Управи ООЧСУ ред. Ігнат Білінський, на заклик якого вшановано мовчанкою пам'ять померлих активних працівників ООЧСУ бл. пп. проф. І. Вовчука, мгр. Є. Лозинського, д-ра В. Нестерчука, ред. В. Давиденка, Я. Косоновського.

Потім звітували секретар ГУ ООЧСУ Андрій Соколик, організаційний референт ред. Вол. Мазур, Фінансовий референт мгр. Лев Кокодинський, редактор „Вісника“ Л. Полтава. У дискусіях над звітами брали участь: мгр. Т. Царик, д-р Бернадин, інж. М. Семанишин, Мирослав Футала, п-і Наталіна Мицьо, П. Шагай, В. Андрухів, В. Янів, д. Базюк, д-р О. Соколишин, мгр. Я. Рак та ін.

Уступаючий голова ГУ ООЧСУ ред. І. Білінський висловив признання орган. референтові ред. В. Мазурові за діяльність у терені, закликав активніше поширювати „Вісник“ серед громадянства, ствердив, що „в політичному житті завжди були і будуть злами, але ОУВФронту завжди мали і мають своє політично-визвольне кредо і від нього не відступлять“. На внесок Контрольної комісії уступаючій Головній Управі делегати одноголосно уділили абсолютну горію.

По обідній перерві відбулася спільна сесія обидвох З'їздів, на якій редактор різномовних видань АБН мгр. Слава Стецько поінформувала про успіхи і осяги Делегації ОУН, ОУВФронту та АБН на Конференції в Мадриді, про що широко писала еспанська і міжнародна преса (але мовчить так зв. демократична українська преса в ЗСА); урядам некоммуністичних держав передані різномовні документи в справі України та інших націй, поневолених більшовицькою Росією. Великий успіх мала пресконференція в Мадриді, де виступав голова ОУН і ЦК

Л. Шанковському, який всі ці подробиці знав від Шепаровича. Ця справа виявляла військово-організаційний хист Шухевича і відданість керівників української кооперації визвольній справі“...

За спогадами Любомира Гірняка „На стежках історичних подій“, 339 стор., Нью Йорк, 1979 р.

АБН Ярослав Стецько та ін. речники поневолених націй, обвинуючи Захід у негачії Третьої світової надпотоуги — поневолених народів і заперечуючи правосильність Гельсінкських умов.

Увечорі в бенкеті з нагоди З'їздів взяли участь понад 650 гостей, які оплесками вітали прихід Голови Проводу ОУН Ярослава Стецька і Слави Стецько — дорогих гостей із Європи. Молитву провів о. С. Шевчук із церкви св. Юра.

До Почесної Президії були запрошені: Голова Проводу ОУН і останній прем'єр Українського Уряду з 1941 р. Достойний Ярослав Стецько, ред. Слава Стецько, голова Президії З'їзду ООЧСУ ред. В. Мазур, голова Президії З'їзду ОЖ ОЧСУ подр. Софія Радьо, Всч. о. Іван Ткачук від УПЦеркви, п-і Олена Процюк — СФУЖО, голова ділової Комісії З'їзду мгр І. Винник, п-і Стефанія Вовчак — гол. касієр СУК „Провидіння“ і фін. секр. того ж братського союзу Б. Тодорів, голова ТУСМ А. Прятка, ред. І. Білинський, голова ОЖ ЛВУ п-і Ольга Заверуха, Всч. о. С. Шевчук від УКЦеркви, п-і Стефанія Букшована від Держ. Центру УНР в екзилі, д-р Р. Богатюк з Військової Референтури, УНР, О. Калинник від Екзекутиви УККА, проф. д-р І. Гвозда від Світ. Федерації Лемків, пор. Л. Футала від братського союзу УНПомочі, голова КУ СУМ-А д-р А. Лозинський, голова Гетьманської Організації мгр. Я. Савка. Крім того, були названі в залі представники різних орг. і установ, як п-во проф. П. і Леся Гой від УВУ, від Т-ва кол. вояків УПА М. Ковальчин, від СУСТА — п-і Роксоляна Стойко-Лозинська, М. Мицьо від Орг-ції Оборони Лемківщини, інж. М. Шпонтан від Об'єднаного Комітету Укр.-Амер. Орг-ції меторополітального Нью Йорку, Відділ УККА, пп. Глют та ін.

Господарями бенкету були ред. Ігор Дябога і п-і Олена Гентіш, яка провадила мистецьку частину. Були відчитані десятки привітів, у тому й від Білого Дому, сенаторів і конгресменів, від Митрополичого Ординаріату УКЦ з підписом Впр. о. шамб. Роберта Москаля (Владика на Надзв. Соборі в Римі), від УККА з підписом през. д-ра Лева Добрянського, від Світового УВФронту з підписом д-ра Романа Малащука та інж. Безхлібника, від Єпископа УКЦ Кир Василя (Лостена), СУА, Братства кол. вояків УПА, 1- і 2-ї Дивізії УПА, 194 Відділу УНС з підписом М. Салдана, Г. У. „Самопоміч“, УЛПТА, СВУ, ОДВУ, АУА, ВАКЛ, ВАЯКЛ, Т-ва Українських Правників та ін.

Представлений ред. В. Мазуром, як продовжувач справи Мазепи, Петлюри, Коновальця, Чупринки, Бандери — Дост. Ярослав Стецько виголосив слово, в якому вказав на шляхи дальших змагань за відновлення УССДержави та збереження чистоти української націоналістично-визвольницької ідеї. Щодо заяв окремих дисидентів, то, — сказав Провідник ОУН, — „вони повинні орієнтуватися на ОУН, а не ми на них“; заперечивши правосильність Гельсінкських умов, Дост. Ярослав Стецько закликав до пожвавлення боротьби, підкресливши, що в кінці — „владу здобувають тільки зброєю“ і закликав далі плекати культ героїв. Промовець закликав підтримувати ідею Патріархатів історичних українських Церков, ставив за зразок витривалості Патріарха УКЦ Блаженнішого Кир Йосифа, закликав до спільного святкування Тисячоліття хрещення Руси-України, ствержуючи, що „у світі відбувається націоналістична революція“ і заявив, що „ОУН — це не лише сьогоднішні борці, це люди завтрішньої перемоги!“ Заля вітала промовця — оваціями.

Потім відчитано ще кілька привітів, у тому від сен. Б. Голдвотера, сен. Р. Швайкера, сен. Г. Вільямса, губернатора Гю Керрі, губернатора Алли Грассо, посадника Нью Йорку Е. Кача та багатьох ін. Заля привітала також видатного кіноактора Майка Мазуркі, який відвідав бенкет, як гість.

У мистецькій частині виступали: хор „Жайворонки“ О.СУМ-А ім. ген.-хор. Т. Чупринки під орудою Лева Стругацького (виступ хору попередив коротким словом голова О. СУМА Корнель Василик), із солістками Бригітою Заяць, Галею Благою, Олею Гірняк, при фортепіані Соня Шерег; великий успіх мав соліст Метроп. Опері Нью Йорку бас-баритон Андрій Добрянський, в супроводі Романа Стецури, який виконував виключно український класичний репертуар; тріо „Черемшина“ у складі Б. Заяць, Г. Блага і Марійка Кінь — з повстанськими піснями, переважно в опрацюванні проф. Зої Маркович; бандурист-соліст Марко Фаріон із Капелі ім. Т. Шевченка з „Думою про Україну“, а потім знову хор „Жайворонки“ в стилевій українській ноші, який у додатку проспівав маршову українську „Вже досить сліз“, за яку здобув найбільше оплесків.

Після першої концертної частини з усними привітами виступали: подр. Ольга Заверуха від ОУВФронту Канади, О. Калинник від Екзекутиви УККА, п-і Стефанія Букшована від від Держ. Центру УНР

КРАЙОВА РАДА УККА СТВЕРДИЛА ЗАКОННІСТЬ ПОСТАНОВ XIII КОНГРЕСУ УКРАЇНЦІВ У ЗСА, СХВАЛИЛА ПЛАН ДІЯЛЬНОСТІ І БЮДЖЕТ НА 1981 РІК

НЮ ЙОРК (УККА) — В суботу, 13 грудня 1980 р. відбулись тут у конференційній залі дому УККА перші після XIII Конгресу Українців у ЗСА наради Крайової Ради УККА, з численною участю представників братських Союзів і організацій, які продовжують працю в системі УККА.

Відкриваючи наради привітальним словом о год. 1:00 по пол., президент УККА проф. Лев Добрянський закликав до активізації праці УККА в усіх ділянках, зокрема збірці УНФонду, висловлюючи погляд, що післяконгресові ускладнення знайдуть свою позитивну розв'язку й не можуть бути причиною для будь-якого ослаблення діяльності УККА. Опісля ведення нарадами перебрав екзек. заступник президента ред. Ігнат Білинський, який, згідно зі статутом, виконує теж обов'язки голови Крайової Ради УККА.

Після схвалення порядку нарад і вибору членів президії Крайової Ради: п-і Степанія Букшована і мгр. Яровлав Савка — заступники голови та д-р Валентина Калинник і мгр. Орест Щудлюк — секретарі, проф. Л. Добрянський інформував про свою працю у Вашингтоні, зокрема підготовку для відзначення Роковини української державности в Конгресі ЗСА, дальші заходи в новому Конгресі для схвалення резолюції в справі відновлення Українських Церков в Україні, включення бюро УККА в інавгураційні імпрези у Вашингтоні, заходи для покращання українських передач у Радіо-Свобода, передання догляду Пам'ятника Шевченкові у Вашингтоні місцевому Відділові УККА, публікацію Конгресом ЗСА книжки з нагоди 20-річчя схвалення закону про відзначування Тижня Поневолених Націй, відзначення 50-річчя українського Голокосту, його доповідь на міжнародній культурній конференції тощо.

Про підготовку й переведення XIII Конгресу Українців у ЗСА вичерпно звітував ред. І. Білинський, голова підготовчого комітету, наголошуючи, що комітет, у склад якого входили всі члени Екзекутиви й Крайової Ради, замешкалі у Філадельфії й околиці, адмін. деректор мгр. І. Базарко та делеговані члени управи місцевого Відділу УККА, діяв згідно з постановами й дорученнями Екзекутиви й Крайової

Ради УККА, в повному узгідненні всіх справ членами підготовчого комітету та публікації звідомлень із засідань в українській пресі. Наради XIII Конгресу Українців у ЗСА були ведені згідно з засадами парламентарного правпорядку Робертс Рулс і обрані Конгресом парламентаристи — адв. Яскольд Лозинський, мгр. Дора Рак і адв. Іван Флис не висловили ні разу будь-яких завваг щодо ведення нарад президією Конгресу. Усі керівні органи УККА були обрані Конгресом законно, на однозгідну пропозицію номінаційної комісії. Пропоноване номінаційною комісією доповнення складу Екзекутиви кількома новими членами мало свій прецеденс на XII Конгресі УККА, коли до визначеної статутом кількості членів Екзекутиви Конгрес надав право кооптувати додаткових членів і в попередній каденції Екзекутива нараховувала 21 член. Подібно й на XIII Конгресі делегати схвалили кооптацію додаткових членів Екзекутиви в запропонованій номінаційною комісією кількості. Крайову Раду УККА Конгрес обрав у визначеній статутом структурі, на пропозицію номінаційної комісії. Для тих організацій, представники яких вийшли із залі нарад Конгресу, залишено їхні місця в керівних органах УККА, які вони займали в попередній каденції. Ротаційної бази у виконуваних обов'язків екзек. заступника президента УККА статут не передбачає й Конгрес обрав на цей пост представника ООЧСУ, згідно зі статутом. На запропонований номінаційною комісією компроміс у справі ротації головні предсіники УНС і УБС не погодились. Усі ділові комісії працювали в плані нарад Конгресу й їхні пропозиції були введені до загальних резолюцій, схвалених Конгресом. В деяких пресових звідомленнях про Конгрес та заявах організацій, представники яких вийшли з залі нарад Конгресу, подано тенденційні, а то й неправдиві інформації.

Ред. І. Білинський поінформував також про відбуту зустріч, 12 грудня, між комісією Екзекутиви УККА, у проводі з д-ром Л. Добрянським, та представниками братських Союзів і тих організацій, які відкликали своїх членів із керівних органів УККА. Під час зустрічі обговорено пропозиції для полагодження конфлікту, які зводяться в основному до справи ротації обов'язків екзек. заступника прези-

дента УККА, та рішено відбути наступну зустріч 16 січня 1981 р.

Реактивізуючи працю бюро УККА у Вашингтоні, доручено ведення бюро д-рові Іванові Басарабові, як керівникові, від січня 1981 р.

Звідолення голови підготовчого комітету ред. І. Білинського доповнив адмін. директор мгр. І. Базарко про фінансовий аспект Конгресу, стверджуючи, що після покриття всіх коштів, зв'язаних із підготовкою та відбуттям Конгресу, залишилась сума 1,495.38 дол.

„СОТРУДНІКІ „НРСЛОВА“

(Репліка)

Газета російською мовою „Новое Русское Слово“ з 16. 10. 1980 р. привітала з нагоди народження „наших дорогих співпрацівників“ Зінаїду і Петра Григоровича Григоренка.

Редакція „НРСлова“ з тієї нагоди побажала їм довголіття та, як сказано в оригіналі, — „возвращения в освободленную Россию!“ В перекладі на українську мову це означає: „повернення у звільнену Росію“.

Дотепір ми припускали, що ген. П. Григоренко мав би намір повертатись у звільнену, державну, самостійну Україну.

Раніше п-во Григоренки переслали добровільний дар у сумі 50 дол. на газету „Новое Русское Слово“. Цікаво, які українські часописи одержали на Пресовий Фонд від п-ва Григоренків і які ще називають п-во Григоренків своїми „сотрудниками“?

Союзовець

НОВЕ МОСКОВСЬКЕ ВБИВСТВО

— Після ганебного вбивства мисткині-патріотки Алли Горської в Києві в 1970 році, мистця-малюра Ростислава Палецького 10 березня 1978 р. в с. Троцькому на Одещині, композитора Володимира Івасюка в березні 1979 р. у Львові, — стало відомо з підпільних джерел в Україні, що 1-го грудня 1979 р. був убитий кгебістами в м. Косові, Зах. Україна, 28-річний український різьбар Віктор Кондратишин, уродженець Івано-Франківщини. Був відзначений за мист. успіхи на виставках.

Люди знайшли тіло Покійного, повішене на залізній ґрурі, до якої була прив'язана одна нога. КГБ наказало родині мовчати про цю трагедію.

Інформують також, що видатна сучасна українська поетеса Ліна Костенко, авторка славного віршованого роману на історичну тематику „Маруся Чурай“, фактично перебуває під домашнім арештом у Києві, без дозволу виїздити з міста. (АУДК).

Над звідоленнями Президента та про хід нарад і постанови XIII Конгресу УККА відбулась широка дискусія, у висліді якої однодушно схвалено прийняти звідолення, з висловом повної підтримки новообраним керівним органам УККА.

В дальшому ході нарад схвалено бюджет УККА на 1981 рік, який в основному віддзеркалює минулорічний бюджет, обмежений у прибутках і витратах сумою 239,000 дол.

В плані діяльності Екзекутиви звітував референт збірки УНФонду, інж. Микола Семанишин, про надруковані збіркові заклики й різдвяні побажання, що їх розсилає канцелярія до всіх Відділів УККА для поширення на місцях, а теж на адреси платників Національного Датку. Референт закликав учасників нарад активно включитись у збірку Народного Фонду УККА як головного джерела фінансових прибутків УККА та пропагувати збірку у Відділах.

Про заплановану працю комісії жертв большевицького й нацистського народовбивства в Україні — українського Голокосту — інформував її голова, д-р Петро Мірчук, подаючи для схвалення особовий склад комісії. Рішено вислати відповідне письмо до урядових чинників із протестом проти дій урядової комісії для досліджування воєнних злочинців, яка часто обвинувачує громадян на доноси жидів, без основного перевірення фактичного стану, чим наносить їм велику моральну шкоду. У цій справі заплановано зустріч з представниками інших національних груп. Рішено перевести дискусію в пресі щодо форми й змісту вшанування пам'яті жертв українського Голокосту побудовою пам'ятника й відповідними публікаціями. Для здійснення цього задуму рішено створити при УККА окремий фонд.

Беручи до уваги можливість полагодження ускладнень у системі УККА після XIII Конгресу Українців у ЗСА, рішено відкласти вибір ділових комісій до наступного засідання Крайової Ради УККА. Схвалено відновити публікацію „Вістей УККА“ та приготувати бюлетень із з'ясуванням справ XIII Конгресу УККА.

Після вичерпання порядку нарад, голова ред. І. Білинський заклав наради подякою за численну присутність і ділову участь членів Крайової Ради в розгляді проблем.

Я. Д.

НАДЗВИЧАЙНИЙ РЕЙД МОЛОДОГО НАЦІОНАЛІСТА

(Закінчення з ч. 11)

І тому, коли Магмуд запропонував мені піти в його групою в рейд на Джелалабад, я без вагання погодився. До нічного рейду приготувалися старанно повстанці, чистили зброю, рушниці й скоростріли, ділили набої. Я відпочивав, дрімив у тіні ризлогого дерева.

По пополудні, о год. 5-ій оперативна група Магмуда в числі 8 осіб, включно зі мною, вийшла на чолі з ним із бази. Магмуд був озброєний протитанковим ракетометом, який він здобув у попередньому рейді на московську базу в місті. Його вояки несли вслід за ним три протитанкові ракети. Ми йшли окружною дорогою, бо недавно окупаційні війська зірвали три мости на ріці, через яку нам треба було пройти на другу сторону. Магмуд провадив нас полями, тримаючись для прикриття лінії дерев та кущів. Над нами пролетів на жахід московський гелікоптер, в напрямі на Джелалабад.

Місяць серпень в іслямців — це святий місяць Рамадан, коли під час дня не вільно іслямцям їсти, пити і курити. Тому щойно після заходу сонця ми зупинилися на одному дворі, де з'їли вечерю і відпочили. Тут до нашої групи прилучилося 15 повстанців, із ними ми пішли в напрямі вузького залізного мосту на каналі. Командир Магмуд вилучив біля мосту 10 людей, одного з них з міною, для охорони мосту і евентуально зірвати його міною, якщо б на тому шляху показалися московські танки з ціллю форсувати канал. Вони мали теж завдання остерегти нас, коли б ворог намагався відтяти нам шлях повороту з рейду до бази. Тоді поспішним маршем ми добилися до передмістя Джелалабад, де в безпечній хаті (афганця, який співпрацює з повстанцями) трохи перекусили, відпочивали і морально приготувалися до бойової акції — цілі нашого рейду.

Перед північчю ми знов піднялись, щоб пройти останній етап дороги. Дійшли тихцем до огороженого високою стіною просторого городу. При вході до середини Магмуд залишив на сторожі вісім людей, всі інші пішли за ним, просунулись почепки крізь отвір, розбомблений у стіні, яка межувала з головною дорогою, по якій проїздили московські автоколони. Магмуд знав ціну ракети і для чого її

найкраще зужити. Об'єктом для неї не міг бути звичайний вантажний військовий віз (льора), на це шкода заряду; інакше, якщо покажеться в отворі танк, або панцерний віз, тоді так — Магмуд вжиге ракети.

Біля Магмуда ми стояли в мовчанні, в глибокій задумі, в напруженні. По дорозі пробігали вантажні авта, одне за другим. З другої сторони дороги доносились до нас слова розмови двох російських вояків... Каже один: „От, гаряче!“ Інший запитує: „А що, ти втомлений?“ — „Ні, пити хочеться!“

Я хвилювався... Ворог так близько, а що як доглянув нас?.. Хвилини тягнулися повільно... Зростало напруження, занепокоєння... З'являлося миттєве бажання тікати звідси, геть... Мигнуло і зникло... Так і прийшло 30 хвилин, найдовша, здається півгодина в моєму житті...

Нагло... ми почули скрип важкого панцерного веза. Магмуд піднявся на весь ріст, я став біля нього. Він підніс і опер на нижній частині отвору стрільного заряджений ракетомет. Тимчасом я приготував фотоапарат і направив його до отвору, щоб схопити на плівку момент, коли ракета удариться з залізним возом, і вибухне... Магмуд спокійно, опановано націлявся ракетною, поволі натискав спусковий гачок, маючи об'єкт на цілі... І нагло експлозія рознеслася громом. Я остовпів, фотоапарат випав мені з рук, повис на ремінці. Я на хвилину оглух... Сила повітря з експлозії кинула мене назад, ледве я зміг зловити знов баянс! Напроти отвору на дорозі у зламах заліза стояв моторизований панцерний віз ворога... Нічну тишу прорвали крики поранених і вмираючих московських зайд. Ганебний епілог життя знайшли 16 вояків московської окупаційної армії!

Ми відходили городом. До стіни підсунулись тіні, залягли вороги, що прибігли заалармовані, на поміч. Почали стріляти в нашу сторону. Муджагідіни відстрілювалися. За огорожею в бічній вулиці ми з'єдналися з рештою групи, яка сторожила вихід з городу. За містом ми бігли відкритим полем. Нам у слід летіли черги кулеметних куль. Одного з наших поранено в ногу, але рана легка, ранений може без помочі відступати. Всі ми добігли до *безпечної*

Л. Рихтицький

КИЇВ, НАШ РІДНИЙ КИЇВ...

Історія Києва — це неначе символічне дзеркало історії України.

Київ, якому вже 1500 літ, палили в його сірій давнині кочові племена, доки не постала українська княжа і королівська держава. Але і її доля не оминула Києва. Його знищив князь-виродок Андрій Боголюбський, його нищив інший виродок Юрій Довгорукий, його спалили татари. А вже в нашому сторіччі Київ просто переходив з рук до рук, серед трагедії молодого модерної української державності Визвольних змагань і серед апокрифічної драми Другої світової війни.

Очі всього українського народу звернені на Київ, зокрема, завжди в річницю походу національних українських армій, східньої і західньої — та визволення Києва, столиці України, з рук червоних московських військ. Саме це визволення залишилося в нашій модерній історії світилом і мрією наших національних змагань, єдності нашого національного зусилля і дороговказом на майбутнє — майбутнє, яке, можливо, вже за найближчим обрієм.

Колись у Києві народжувалися, коронувалися і вмирали українські володарі. До Києва в'їхав на

хати. Тут відпочивали до 3-ої години рано. Дивно, що москалі не переслідували нас далеко, не шукали за нами. Боялись? Світанок зустрів нас біля ріки, близько нашої бази. Повстанці на колінах молились, і я молився по-своєму. Нагло 4 гелікоптери з'явилися над нами. Ми завмерли на місцях, притулившись до землі. Але вони полетіли далі. Тоді повстанці продовжували незакінчену молитву.

Рейд на Джелалабад був найбільш драматичною подією одисеї в країні борців Муджагідінів, лицарів героїчного й нескореного афганського народу.

Який висновок зробив Аскольд на тлі пережитого? Ось його слова:

„А для мене, що я навчився? Нарід, який є озброєний, який має віру і має ціль — це дуже потужна сила. Також, я в тому був переконаний перед тим, але тим більше це важне для нас: — для українців одинокий шлях це є революційно-збройна боротьба. Я бачив, як люди гинули, і війна є страшна річ, але доля, яка чекає Україну без збройної боротьби, є ще страшніша“.

білому коні тріумфально гетьман Богдан Хмельницький після перемоги над Польщею. А вже від часу Шевченка Київ став в українській національній свідомості перлиною і центром нашого національного організму, метою наших задушевних бажань і віссю нашої всеукраїнської національної політики.

В нашому сторіччі доля цього найбільшого, понад мільйонного, міста України і її столиці, — це дійсно калейдоскоп історичних подій. Падіння царської Російської імперії стало для України сигналом до нового життя і центром цього великого зусилля став, очевидно, Київ. У березні 1917 року українці не потребували Києва здобувати у військовому значенні цього слова. Царська імперія розлетілася, як дощик з поганих карт, і в Києві українці підняли свій національний прапор, вони там були і вони там діяли, хоч і під російською кормигою.

Але падіння царату привело до створення червоної імперії, і з цією імперією ми до сьогодні в боротьбі. Коли 7-го листопада 1917 року більшовики вчинили революцію проти уряду Керенського, день пізніше російські елементи в Києві почали бої проти нашої законної української Центральної Ради. Російська національна меншість в Україні не проявила жадної лояльності до України, навпаки, вона стала заборолом нового російського імперіялізму, байдуже, що він був червоний. Проти Центральної Ради в Києві тоді воювали і царські ще війська, і більшовицькі російські загони, при повній допомозі місцевого напливового російського елемента, який підтримував навіть те, чого не бажав, щоб тільки воно було російське. Українцям, які щойно розгортали крила до державного життя, прийшлося важко здобувати свою власну столицю і прочищувати її від ворогів. Бракує слів, щоб описати героїзм того непевного часу на новому політичному шляху українського народу. Але під ударами українських борців скапітулювали царські залоги і склали зброю червоні загони. Це вперше тоді українці здобули в модерній час свій Київ, свою столицю від ворога-окупанта. Всім відомі події наступних тижнів, проголошення Третього і опісля Четвертого Універсалів і нова війна в московськими червоними арміями Антонова-Ов-

сеенка і Муравйова. Саме, коли під Крутами молоді українські тернопільці склали свою найбільшу жертву в обороні столиці, в цій же столиці знов піднесла голову російська імперіяльна колонія. Вночі на 29 січня червоної росіяни захопили Арсенал і розпочали війну проти українського уряду в запілля українського фронту, в самій столиці України!

І так знову прийшлося українцям здобувати своє місто. Надлюдським зусиллям молодого державности дня 4-го лютого зліквідовано російське повстання і здобуто Київ — **вже вдруге** на те тільки, щоб вночі на 9-го лютого, після запеклих боїв із переважаючими вдесятеро ворожими військами, залишити столицю на поталу ворогові. Історія записала масакру киян росіянами після відходу українських військ. Український уряд тоді заключив мир з Центральними Державами і в союзі з німецькими царськими військами дня 2-го березня **вже втретє** українці здобули Київ. Це був час, коли здавалося, що все заспокоїться, але все пішло ін. шляхами. Німецький союзник не поведився як союзник, а радше як окупант. Гетьман Скоропадський знесилився у внутрішній боротьбі з розгойданою стихією українського степу і самолюбством українських політичних партій того часу. Помилкою проголошення нової федерації з Росією викликав він національне повстання проти себе, і після боїв з гетьманськими військами, а ще більше — з російськими формациями на гетьманській службі, українські національні війська **вчетверте** здобули Київ дня 14 грудня 1918 року. Це був час, коли революція досягла й Центральних Держав.

Після зречення царя, німецько-австрійські війська в безладді залишили територію України. В Галичині історія пішла своїм шляхом. Зрив Першого Листопаду, організація УГА, невдача у Львові і затяжна війна з Польщею, яка не зрозуміла загрози збоку Росії, довели нарешті до переходу Української Галицької Армії через Збруч на об'єднання з армією УНР. Об'єднані армії розпочали протиросійську офензиву 2 серпня 1919 року у найбільш непригожій ситуації існування в Україні двох російських сил: червоної армії та армії білої Росії під командою Денікіна. Ворожі собі російські армії об'єдналися, однак, інстинктивно проти молодого української держави, та проте в бравурній офензиві української об'єднаної армії **вже вп'яте** здобули Київ 30 серпня 1919 року. Цю річницю святкує весь наш нарід, як чільну перемогу української зброї над

ворогами. Але нерішучість військового та політичного проводу у здобутому вже Києві змусила українські війська до відвороту.

З того часу доля наших змагань за волю пішла некорисними нам шляхами. Україна була змушена обставинами заключити договір з Польщею, яка при цьому бажала спекти свою „імперіяльну“ печеню. Спільний похід польської і української армій на Київ у 1920 році вславився **вже шостим** з черги здобуттям Києва, але присутність поляків в Україні підірвала довір'я народніх мас до свого уряду і хоч Київ здобуто 7-го травня, відворот почався дуже скоро й закінчився битвою з більшовиками під Варшавою та горезвісним ризьким трактатом, в якому Польща отримала західні українські землі, а червона Росія — решту України. Та Київ не мав спокою. 1941 року 21 вересня здобули його німці в Другій світовій війні, а 6 листопада 1943 року окупували його наново росіяни. Прийдеться Києву бути здобуваним сьомий раз і мабуть ще в цьому сторіччі...

Прочитування карток української історії Визвольних Змагань і випадків наступних десятиріч — це мелянхолійне завдання. Стільки втрачених нагод, стільки невикористаних ситуацій, стільки можливостей!..

А проте у великому аспекті нашої історії це тільки хвилинка — коротка хвилинка жорстокої лекції про національну єдність, про добро народу і загалу над добром одиниці, про любов до України і про ненависть до ворога. Ми Київ здобували і втрачали, і нам добре відомі обставини і подробиці цих подій. Нехай політичним показником цього часу буде наука, що російська меншість в Україні — це московська п'ята колона, це російська імперіяльна колонія, яка завжди стане проти України і українців.

Зате символічним стимулом нехай буде факт, що хоч ми здобули і втратили нашу столицю шість разів в цьому тільки сторіччі, але хто сказав, що ми не повторимо нашого зусилля знов — **і цим разом з успіхом?**

Ми знаємо, що боротьба буде важка. Вона не була легкою в минулому. Але ми віримо, що ми вирости і дозріли до завдань нашої державности і з такою вірою чекатимемо слушного часу. Київ був наш, є наш і буде столицею нашої самостійної держави — хто зна — може вже навіть незабаром.

В. Кульчицький Гут

„Не повірив, аж змірив“...

(Про „незалежний двотижневик“ в Чікаго
„Українське життя“)

Я належу до того типу людей, у яких сильно розвинені скептичні нахили. Його найбільш знаним представником треба, здається, вважати невірною Тому, бо про нього кожного року пригадують народові всечесніші отці з проповідниць. І тому у своїх писаннях я вживаю так багато цитат. Припускаючи, що немало читачів належать до цього ж типу, я стараюся їм показати, що мої висновки не є висані з пальця (образно кажучи).

Отці то мої нахили казали мені ставитися з недовір'ям до всього, що я чув або читав про чикагівський двотижневик „Українське життя“. Аж недавно добрі люди прислали мені одно число цього двотижневика за 15 жовтня, 1980 р., і під впливом надрукованої п. н. „Американці хвалять, а наші ганять“, моє, згадуване вище, недовір'я зовсім розвіялося. Чому?... А от чому.

У цій редакційній іде мова про симпозіум на тему „Солженіцин в Гарварді“, спонзорований американським товариством „Центр етики і суспільної політики“, та про позитивну оцінку на ньому американськими журналістами М. Новаком та Дж. Віллом гарвардської промови Солженіцина, виголошеної два роки тому. А в заключенні редактори твердять, що „наші журналісти продовжують ганити Солженіцина як при нагодах, так і без нагод“, та як приклад вказують на мою статтю „Про Сизифову працю Солженіцина“ („Вісник“, 1-8, 1980), „в якій від Солженіцина не лишається сухого місця“. І ще додають: „Ми зовсім не збираємося позитивно ставитися до всіх політичних міркувань Солженіцина, але це зовсім не значить, що аж так нестерпно треба його ганити“.

Прочитавши ці твердження панів редакторів, що у моїй статті „від Солженіцина не лишається сухого місця“, та що у ній я „аж так нестерпно“ його зганяв, я мусів прийти до висновку, що вони мої статті взагалі не читали. (Не міг же ж я прийняти другої можливості, що вони не розуміли того, що читали). На підставі чого ж тоді вони поставили свої твердження? Та хіба тільки на підставі самого факту, що стаття була поміщена в органі організації Визвольного Фронту.

Ось докази:

По-перше, як шановні читачі „Вісника“ собі пригадують, написав я свою статтю не „без нагоди“, а таки з поважної нагоди. Коли бо у своїй промові Солженіцин в основному критикував Захід за його поставу до комунізму, то у своїх двох есеях, які тоді були щойно появилися: один раніше у тиж. „Тайм“, другий пізніше у кварталнику „Форейн Еферс“, він в основному критикував Захід за „приймання нерозривного зв'язку між універсальною хворобою комунізму і країною, де вона вперше захопила контролю — Росією“. І власне це спонукало мене написати мою статтю.

По-друге, в першій частині моєї статті я показував, скільки у Солженіцина є спільного зі становищем преси Визвольного Фронту. А це спільне — це якраз те, що становило стрижень гарвардської промови Солженіцина, і за що хвалили його, як інформують редактори двотижневика, М. Новак і Дж. Вілл. Це його твердження, що „кожний, хто не є безнадійно засліплений своїми власними ілюзіями, мусить признати, що Захід нині знаходиться в кризі, а може і в смертельній небезпеці“; це його критика позицій Аверела Гаррімана і Джорджа Ф. Кеннана; це, вкінці, його становище до популярного на Заході поділу Політбюра на голубів і яструбів, до детанту та до Гельсінкської умови.

По-третє, від першого і до останнього слова у мене немає і натяку на догану. У другій її частині я тільки старався показати на основі англомовного матеріалу, що навіть Солженіцинові не під силу відділити комунізм від Росії у поглядах американців, що це його зусилля і є якраз його Сизифовою працею. Відгуки на ці його зусилля показали, що мої припущення були правдиві. І тут підійшла ще одна причина, чому у мене редакційна „Американці хвалять, а наші ганять“ розвіяла згадане на початку недовір'я.

Як я вже згадував, у кварталнику „Форейн Еферс“ за весну 1980 р. була поміщена стаття Солженіцина. У слідуючому числі за літо були поміщені два відгуки на цю статтю. Перший — професора Принстонського університету Р. С. Такера, 6 сторінок дрібного друку. „Стаття Александра Солженіцина — „Мильні уявлення про Росію є загрозою

для Америки" написана у їдкому і зневажливому тоні людини, яка тих, що інакше думають, включаючи й мене, бажає здискредитувати, а не почати з ними діалог". Це початок його відгуку (ст. 1178). А от закінчення: „На одному пункті я і Солженіцин сходимося повністю: мильні уявлення про Росію є небезпечні. Біда тільки в тому, що його власний ум, як то він показав у своїй статті, зовсім від них не є вільний“. (ст. 1183).

Другий відгук короткий. У ньому С. Дж. Тревес з Нью-Йорку пише: „(...) В основному це є зневажлива і дальша тирада проти американського народу. Нас потрактовано як дурнів, нездар та ігнорантів, мильно інформованих некомпетентними дипломатами та неспостережливими закордонними кореспондентами, і — на додаток до того всього — прихильно наставленими до комунізму“. (ст. 1184).

В числі ж за осінь були надруковані ще чотири додаткові відгуки.

„Стаття Александра Солженіцина „Мильні уявлення про Росію є загрозою для Америки“, у нашому весняному числі за 1980 р. має багато фактичних помилок, які, сполучені із сильними упередженнями автора, відбирають всяку вартість його аргументам“. (ст. 187). Це початок листа професора історії Вермонтського університету Р. В. Турстона.

„Я побоююсь, що дійсні мильні поняття про Росію, які, я вірю, є загрозою для Америки, знаходяться в Александра Солженіцина“. (ст. 189). Так знов же починає свого ластва Ю. Лебл з Нью-Йорку.

Лист Дж. Р. Дунлапа — єдиний прихильний лист, а його закінчення дає вартісні у нашому випадку підсумки наставлення до Солженіцина. „(...) Я не пригадую. — Дж. Р. Дунлап, — щоб якийсь марксист колинебудь попадав під такий вогонь і зневагу зі сторони інтелектуальної спільноти, з якими стрінувся на Заході Солженіцин“. (192).

І вкінці Александер Даллін, професор історії і політичних наук Стенфордського університету: „Стаття Александра Солженіцина, — пише він, — говорить нам більше про автора, як про Росію чи Америку. Вона переповнена мильними поняттями про обидві країни. Я поважаю Александра Солженіцина за його поведінку у Советському Союзі, за його відвагу і чесність, як також за його літературні шедеври. Хоч як не болюче для мене давати виклик його поглядам, але я це роблю тому, бо лишити їх без

УКРАЇНСЬКО-ЖИДІВСЬКИЙ ПАМ'ЯТНИК У ДЕНВЕРІ, КОЛ.

Пишуть із Денверу Колорадо, що після 10 рр. обвинувачувань і „доказів“ з боку жидівського населення цього міста, мовляв українці це „антисемісти“, а врешті-решт — перепрошення з боку жидів перед українською спільнотою, дійшло тут до згоди і до створення величного пам'ятника жидівським і українським жертвам німецького нацизму біля Києва, в Бабиному Ярі.

На пам'ятнику будуть написи англійською, жидівською і українською мовами про ту трагедію. Голові Комітету І. Стебельському та секретареві Ю. Мошинському належить від українців у діяспорі й на Батьківщині велика подяка, як і всім членам Комітету, за справедливе завершення важливої справи в Денвері. Жидівська громада збрала на пам'ятник 140,000 дол., різні амер. уряди дали 750,000 дол., а українці мають додати ще лише 15,000 дол. (до 10,000 дол., вплачених раніше).

При пам'ятнику в Денвері, куди з'їжджаються десятки тисяч туристів з усього світу, буде магнетофон, який розповідатиме — на потиск гудзика, про спільну трагедію обох народів під нацизмом.

Люди доброї волі мали б, не відкладаючи, переслати свою лепту на цю справу на адресу:

**Ukrainian Congress Comm. of America, Inc.
Babyn Yar Fund**

Вислати на адресу:

**Ukrainian Congress Comm. of America, Inc.
— Denver Branch**

2279 S. Sable Blvd., Aurora, Colo. 80013

ЛЕТЮЧКИ АБН В АФГАНІСТАНІ

Із 80,000 вояків афганської армії залишилися ще при червоному диктаторові, лакеєві Москви, Кармалеві за ледві 15,000. Інші розбіглися додому, або ж перейшли до національних повстанців.

Агенція „АП“ повідомила, що в Кабулі з'явилися летючки російською мовою, в яких закликається советських солдат вийти геть з Афганістану. „Шлях Перемоги“ в ч. 39 інформував, що російськомовні летючки АБН були нещодавно перекинені до Афганістану. На одній з них написано: „Вимагайте повернення додому й виведення советських військ із Афганістану!“

виклику було б далеко серйознішою провинною“. (ст. 192).

Оце так американці „хвалять“ Солженіцина.

ВІДЛІТАЮТЬ СІРИМ ШНУРКОМ...

М. Гікавий

СЛ. П. МИРОН КОНОВАЛЕЦЬ

З д-ром Мироном Коновальцем, рідним братом полк. Євгена Коновальця, я познайомився у Львові, як він був головним редактором „Нового Часу“ (видавцем якого був Іван Тиктор), і тоді ми з ним часто зустрічалися. Після зайняття Львова більшовиками, ми виїхали закордон і зустрілися пізніше у Братиславі (Словаччина), де д-р М. Коновалець був заступником голови управи Української Централі краєвої української еміграції, а також працював і в інших українських установах.

З наближенням більшовиків до Братислави ми виїхали до Німеччини й замешкали, разом із своїми родинами, в хаті німецького старшого подружжя, в гарній місцевості коло лісу, недалеко від села Шетвангу. Господарі ставились до нас прихильно, а ми вліті помагали їм у господарстві. Щовечора ми збиралися в одній кімнаті, розмовляли на різні теми, співали. Так дочекалися ми закінчення війни. Тоді настала змога налагодити зв'язки з українською громадою в Мюнхені, а восени ми й переїхали до Мюнхену. Д-р М. Коновалець з дружиною спочатку тимчасово виїхали в інше село, де була залізниця й можна було легше звідти виїхати, а незадовго потім і вони замешкали в Мюнхені. Жили недалеко від нас і ми часто зустрічалися.

По нашому виїзді до ЗСА (до Чикаго), ми й далі підтримували з ним зв'язок і листувалися до кінця його життя. В 1977 році наша донька, перебуваючи переїздом у Мюнхені, відвідала д-ра М. Коновальця. Він був там головним редактором „Християнського Голосу“, головою Спілки Українських Журналістів, та членом багатьох українських установ.

Д-р Мирон Коновалець, який помер 14. 10. 1980 р., був людиною спокійної, лагідної й веселої вдачі, але по смерті своєї дружини болів душею й сумував, зіставшись сам. Прожив 85 рр. Залишив по собі великий жаль в серцях своїх друзів і знайомих.

Вічна Йому Пам'ять!

ПОМЕР ІНЖ. БОГДАН ПІДГАЙНИЙ

На 75 році життя помер у Торонті бл. пам. інж. Богдан Підгайний, громадський і політичний діяч, кол. член УВО, який разом з Романом Шухевичем виконали атентат на польського шкільного куратора в 1926 р. Яна Собінського, кол. бойовий референт

НТШ У ЗСА ДАЛО 10,000 ДОЛ. НА „ЕНЦИКЛОПЕДІЮ“

Наукове Товариство ім. Шевченка у Америці передало в 1980 році 10,000 дол. на видання „Енциклопедії Українознавства“, гаслової, НТШ у Франції, за редакцією д-ра В. Кубійовича.

Таким чином НТШ під керівництвом д-ра Я. Падюха в Америці підтримує власними грошима видання „ЕУ-2“, не вимагаючи від редакції „ЕУ-2“ виправлень у зшитку на літеру „У“ („Україна“) помилкових і ворожих українській науці та народові тверджень „ЕУ-2“ про так звану „переємність“ державности від УНР до „УССР“, або заперечення хибного гасла про нібито неіснування в окупованій Україні СУМ-у та СВУ.

В „ЕУ-2“ у сучасній її формі, крім того, пропущено багато видатних українських національних діячів, у тому ім'я і творчість відомого поета-упівця Марка Боеслава, видатного лірика-націоналіста Герася Соколенка та багатьох ін., але підсоветським авторам присвячена перебільшена увага.

ЩЕ ОДИН ЖЕБРАК

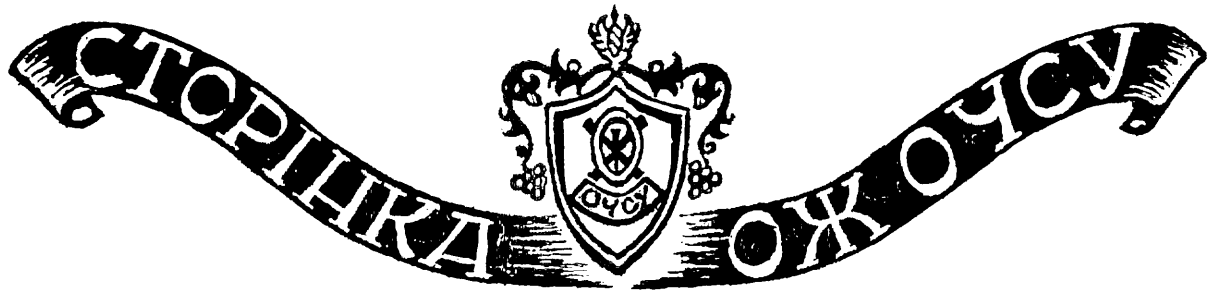
З допомогою Заходу африканські племена усамостійнюються, але переходять на колективістичну систему господарювання і тому попадають в економічний хаос і нову залежність.

Господарська допомога із західних країн попадає в руки урядових осіб, тому її домагаються безперервно. Напр., диверсією і економічною блокадою, ООН, Вел. Британія і ЗСА кілька місяців тому накинули — колись економічно самовистачальній — Родезії (тепер: Зімбабве) соціалістичний уряд і відразу Вел. Британія дала урядові Роберта Мугабе 167, а ЗСА — 50 міль. дол. допомоги. Але Мугабе з'явився у ЗСА і зажадав \$300 мільйонів прямої і 4 більйони іншого роду допомоги.

Крайової Екзекутиви ОУН на Західноукраїнських землях, засуджений на процесі за вбивство польського міністра Б. Перацького у Варшаві в 1935 році на досмертне ув'язнення і на процесі Крайової Екзекутиви ОУН у Львові в 1936 р. на 15 років. Старшина ІД УНА, пізніше член Проводу ЗЧ ОУН, у 1954 р. перейшов до т. зв. двійки і став членом Політичної ради ОУН (з). Займав керівні становища в Братстві кол. вояків ІД УНА в Канаді і поза нею.

Помер 1 вересня 1980 р.

Вічна Йому Пам'ять!

ВИСТАВКА ОЖ ОЧСУ НА УКРАЇНСЬКОМУ ФЕСТИВАЛІ В ЧІКАГО

В неділю, 14-го вересня ц. р., на закінчення цілого тижня „Українських днів“ в Чікаго, перед величавим фінальним концертом Об'єднання Жінок Оборони Чотирьох Свобід України — відділ Чікаго — влаштовано під проводом голови Ольги Федак виставку українського народного мистецтва, розміщену у двох просторих рухомих комбінатах поблизу Мюзік Шелл в чікагському Грентпарку, місці масових відвідин населення Чікаго та околиць.

Задум виставки і наявність приміщень склалися на поділ експонатів на дві частини, а саме вишивок, кераміки та писанок в одному і дерев'яної різьби, інкрустації та комбінацій обидвох у другому приміщенні.

Мистецтво української вишивки і артизм гуцульської і трипільської кераміки з-під руки чікагівської українки Галини Загородної, розкладене із смаком на золотому сукні як також незрівняні писанки вітруозної Марії Брами викликали, як завжди, щирий подив чужинної та української публіки. Демонстрація писанкарства прикувала увагу відвідувачів на довгі хвилини — так, що заднім годі було доступити ближче. Велику частину успіху треба приписати мистецькій допомозі Соломеї Кавки і її оригінальному підходу до влаштування виставок

Другий мобільний комбінат заповнений був гуцульськими касетками, тарілками, начинням, альбомами, свічками і фляконами-дзбанками — різьбленими, інкрустованими і випалюваними в різних сортах дерева талановитими руками Дем'яна Стельмаха. Різноманітні стилі кераміки Михайла Гумняка, професора Школи українського народного мистецтва в Чікаго, ілюстрували широкій діапазон українського мистецтва у точеній і випаленій глині. Питанням збоку відвідувачів не було кінця, зокрема довго приходилося пояснювати чужинцям, яким ці роди мистецтва все ще не є дуже відомі. Звірята, птахи, козаки та декілька дерев'яних скульптур чисто кубічного стилю роботи мистця Петра Гасюка гідно доповняли цілість виставки.

Не вперше вже показалося, що чужинці дуже цікавляться українським народним мистецтвом і, якби у нас були засоби, варто було б організувати в кожному великому міському центрі перманентну виставку такого

Український Конгресовий Комітет Америки — найвища українська політична репрезентація у цій країні. Розбудовуймо УККА, бо в неспокійному світі рахуються тільки з організованими і сильними!

Марійка Підгірянка

ПІД СВЯТИЙ ВЕЧІР

Сипле сніг, білий сніг, тихо, рівно —
Чуд-килим в свій терем тче зима.
Куди глянь, де не стань, всюди вільно,
Огорож, ані меж вже нема.

В тумані в долині зірка світить...
Чом не йти, не зайти в даль світляню?
Чом мені в чужині серцем мліти
В отцю ніч, тиху ніч, в ніч Різдвяну?

Наряжу, запряжу коні сиві
До швидких, золотих мрій-санок...
Понесуть мене в путь буйногрові,
В спомин літ молодих, в світ казок.

Прибіжуть, заіржуть близь хатини:
Гей, вставай, світло дай, в хату клич!..
Ходить сон край вікон — спомин лине...
Коні мчуть, рівна путь, тиха ніч...

1920-ті рр.

роду. Треба з приємністю ствердити, що „Українські дні“ в Чікаго, влаштовані місцевим відділом УККА, як і щороку, пройшли з великим успіхом і нехай цей успіх у поширюванні доброго імені України у широкому світі буде великою і вдячною винагородою всім тим, хто своїм талантом, мистецтвом і працею до них причинився.

З. М. Р.

Алла Коссовська

В ЮВІЛЕЙНИЙ РІК ПРОЦЕСУ СВУ-СУМ

50 років тому, в Харкові відбувся ганебний політичний процес, який значиться в історії під абрєвіатурою СВУ-СУМ. На лаві підсудних опинилися найкращі представники інтелектуальної України: академики, професори вищих шкіл, письменники, студенти. Суд був „відкритий“, „показовий“, у судову залю пускали по квитках, які присилались в установи. На вулицях, під чорними рупорами радіо, не зважаючи на холоднечу, юрми харків'ян вистоявали годинами і слухали, як розправляються з їх елітою безжалні органи московсько-большевицького „правосуддя“.

Серед української інтелігенції тоді ще не зовсім розвіявся дух Визвольних Змагань, існували ще донеде більш чи менш активні підпільні політичні організації, які, за допомогою провокаторів, поступово винищувались ГПУ. Такою підпільною організацією була в Києві Спілка Визволення України і її прибудівка, молодіжна організація СУМ. Деякі дослідники вважають, що Київська організація СВУ-СУМ виникла на базі розгромленої в 1925-му році харківської „Мужичої партії“. Наскільки правдиве це твердження, не можу сказати, бо ні я, ні мій чоловік, сл. п. ред. Вячеслав Давиденко, до неї не належали, та й взагалі до процесу про її існування не знали.

Очоловав СВУ академік Сергій Єфремов, членами були: письменниця Старицька-Черняхівська, церковний діяч і журналіст Чехівський, професор Дурдуківський, письменник Івченко і багато інших. СУМ виповнило студентство. На периферії працювали сільські учителі. 45 осіб сіли на лаву підсудних, багато було заарештовано і знищено тихцем, без зайвого галасу.

Що ж собою являла СВУ? Чи справді була це підпільна політична організація, чи це була провокативна вигадка советських „органів“?

Сама назва Спілка Визволення України говорить про те, що створена вона була з метою визволення України... Від кого? Звичайно, від московського окупанта! Не слід думати, що це була терористична організація, яка зі зброєю в руках збиралася звільняти Україну. Цього навіть слідчі не закидали таким солідним фігурам, як академік Єфремов або проф. Ніковський. Це були теоретики, які збирали-

ся і обговорювали майбутнє своєї вільної, незалежної держави. Але в країні, в якій пересічний обиватель боявся навіть подумати про таке, бо кривавий диктатор Сталін, за словами поета „Скальпелем розсікши лоб, він кожную думку брав під мікроскоп“, це була зухвалість, на думку прокурора, яка заслуговувала на найсуворішу кару. І кара ця відбулася, всі дістали позбавлення волі на довгі реченці, і врешті-решт загинули.

Правда, всі вони (очевидно, під страшним тиском), визнали свою „провину“ і навіть наговорили на себе більше, ніж від них вимагали, але „органи“ були майстрами ламати волю і не таких, а значно сильніших, особистостей. Чи ж маємо ми право засуджувати їх за це? Тільки той, хто перетерпів на собі весь жах советських знущань, може висловити свою думку. „Хай мине мене чаша сія“, молив Христос в саду Гетьманському, а він був Бог, що ж можна вимагати від людини?

Не уникла трагічної долі і Спілка Української Молоді, очолювана Павлушковим і Матушевським. Члени її були заслані і знищені в той чи інший спосіб.

Сидячи тут, в безпеці, під захистом зоряного прапора, легко критикувати людей, які, в добі найжорстокішого терору, робили, що могли, для своєї поневоленої батьківщини.

„Балакуни і плаксії“ — таку характеристику дав у своїх спогадах один із членів СВУ, (який до речі, мало постраждав при розгромі СВУ), голові академікові Єфремову, Чехівському та ін. Мертві відповісти не можуть. Мертві мовчать.

Даремно чекала повернення любого брата рідна сестра акад. Єфремова, яка працювала зі мною в одній установі. Звідкись вона дістала вістку, що брат повертається, і з того вона почала чекати. Бігала по крамницях, запасалась харчами для брата. Не повернувся...

На еміграції стало частим явищем в пресі зневажати пам'ять вірних синів України, які жили, працювали, страждали і життя віддали за Неї. Мертві не можуть відповісти, але чи це на користь нам, живим, і нашій справі? Хай подумують над цим спритні борзописці, перш ніж братися знеславлювати святі могили!

КОЛЯДА З УКРАЇНИ

Сумний був Свят-Вечір
В сорок п'ятім році:
По всій нашій Україні
Плач на кожнім кроці.

Як почала ясна
Зіронька сіяти,
Начав народ до Святої
Вечері сідати.

Сіла сумна мати
За стіл з діточками.
Як згадала гірку долю,
Залилась сльозами.

Заплакану матір
Діточки питають:
„Мамо рідна! Де наш тато?
Чом не вечеряють?“

А там отець й мати
За синами плачуть.
Мали їх трьох, як соколів,
Більш їх не побачуть.

А ще більш по тюрмах
Народу конає,
За гобою, Україно,
Серцем завмирає.

Людей повбивали,
Села попалили,
Кров'ю синів України
Всю землю скропили.

Боже милосердний
З високого неба!
Верни нашу Україну,
Бо дуже її треба!

Маленький Ісусе!
Змилуйся над нами!
Поверни нам Україну,
Вільну з козаками!

Цю сумну коляду з 1945 р. переповіла одна українка, що приїхала із Галичини у вільний світ.

Записав М. Гал.

ДО РЕДАКЦІЇ „ВІСНИКА“, НЬЮ ЙОРК

(Відкритий лист)

У першу чергу, хочу подякувати докторові Богданові Стебельському і магістрові Іванові Кузикові за надруковану у „Ш. П.“ за 19 жовтня „Заяву“, в якій вони стали на захист чесного імені мого покійного чоловіка В. Давиденка, а також, на щастя, письменниці Мирослави Ласовської, за її книжку. У своїй книзі „Основи українського націоналізму і українські націоналісти“, том 4-ий, кн. 3, стор. 264 невідомий мені автор Р. Паклен, пише так: „Ласовська, яка, (Підкр. моє: А. К.) під умілим керівництвом досвідченого вислужника Кремля — В. Давиденка, у ганебній повісті („Під чорним небом“) зробила всіх членів того ж ОУН німецькими шпигами, падлюками, повіями і московськими катами-українцями“.

Авторка повісті „Під чорним небом“ яскраво і правдиво описує події, які відбулися в Галичині в часі 2-ї світової війни, але ніякої зневаги (не хочу повторювати брутальні слова автора книжки) проти членів ОУН, на ідеї якої виховувалась авторка повісті з юнацьких літ і є відомою громадською і політичною діячкою тепер, в книжці нема.

Плювати на могили популярних в українській громаді людей, звичайно, безпечніше, і тому це досить часто практикується нашими безвідповідальними критиками, бо мертвий не вимагатиме сатисфакції.

Дійшла черга і до ще свіжої могили мого чоловіка, якого названо „досвідченим вислужником Кремля“. Признатись, більш невдалого об'єкту для свого злобного пера авторові пасквілю знайти було важко!

Ніколи і нічим „вислужником“, а тим паче, „московським“ В. Давиденко не був, бо ніколи не був партійним, а, навпаки, завжди був „внутрішнім емігрантом“ в Советському Союзі. Все своє життя пок. Давиденко працював над культурою української мови, мав славу найкращого мовознавця, не був причетний до політики до початку 40-вих років, коли став членом ОУН і пропагандистом в УПА. Багато людей на еміграції знають Вячеслава Давиденка і даремно думають безвідповідальні люди, що за добре ім'я Покійного нікому заступитись, і що брехливі наклепи можна робити безкарно.

Алла Давиденко-Коссовська

Василь Гальченко

ВБИВСТВА І АРЕШТИ В УКРАЇНІ

Як тільки польські робітники застрайкували восени 1980 р. і виступили фактично проти так зв. „робітничо-селянського“ уряду „людової“, а насправді ж окупованої Росією, Польщі — в окупованій Україні відразу ж відбулося кілька судів. На тих судах були присуджені до розстрілу кілька осіб, які мали б брати участь у винищуванні комуністів під час Другої світової війни. Не знаємо фактів, але один достовірно відомий: чому в ССРСР не судять кагебістів, які понад 30 років не заарештовують нібито винних осіб, а як лише десь закипить ненависть до так зв. комунізму — відразу таких осіб знаходять? Щось воно, як то кажуть, не гаразд...

Але Польща Польщею, а що діється нині в Україні?

Після фізичного вбивства талановитої мисткині-патріотки Алли Горської в Києві 10 рр. тому московські опричники наклали руку смерті 10 березня 1979 р. на мистця-малюра Ростислава Палецького в селі Троцькому на Одещині. Також у березні 1979 р. КГБ замордувало молодого обдарованого українського композитора Володимира Івасюка. З підпільних джерел в Україні стало відомо, що 1-го грудня 1979 р. кагебісти вбили в Косові, в західній області України, 28-річного майстра-різьбяря Віктора Кондратишина, уродженця Івано-Франківщини, кілька разів нагородженого за стилеві українські різьби. І знову представники режиму кажуть, що він „покінчив самогубством“, хоча друзі знайшли його тіло, повішене на металевій рурі, до якої була прив'язана одна нога...

10 березня 1980 р. москалі-опричники і їхні малороси-вислужники заарештували у м. Дніпропетровському журналіста і поета Івана Сокульського, а також ще чотирьох українських людей. І Сокульський — автор збірки „Голгота“, співавтор листа „Творчої молоді Дніпропетровська“, в якому обвинувачується Росію в примусовій русифікації України й ін. „республік“. Сокульського було засуджено вперше ще в 1970 р. на майже 5 літ концтаборів, а тепер напевно засудять знову — за оборону національних прав України.

Над 60-літнім вояком УПА Богданом Чуйком відбулося вже втретє нове судилище москалів у Тамбовській області, в РСФСР, у Мічурінську. Засудили його знову на 6 рр., цього разу нібито за „кра-

жу державного майна“... Богдан Чуйко походить із свідомої і релігійної родини, із села Тустани біля древнього Галича. Він уже карався, але не каювся, 30 рр., а тепер Москва кинула його знову на 6 літ у кагебівські млини смерті.

Окупант лютує не лише в Україні.

У столиці Естонії, Талліні, 2,000 студентів демонстрували цього року перед будинком ЦК компартії Естонської ССРСР, відверто домагаючись повернення незалежності державності Естонії. Понад 150 юнаків і дівчат були заарештовані, але після коротких допитів — випущені в КГБ. Можна припускати, що декого таки зашлють у, за висловом Т. Шевченка, „Сибір неісходиму“, однак більшості бодай тимчасово не зачеплять. Москва знайняла в малій чисельно Естонії іншу імперську тактику, ніж в Україні: на кругло півтора мільйонів естонців у Естонії вже є майже половина чужинців, головно москалі, і режим далі засилає чужих людей до тієї малої „республіки“. При чому, під різними претекстами туди шлють і певну кількість українців, і відмовитись не можна. Таким чином імперський уряд намагається викликати ворожнечу між естонцями і українцями. Однак, свідомі прошарки одного й другого народу здають собі справу, що у них один-єдиний ворог: Росія.

Лютування окупаційної Москви в 1980 році на територіях так зв. республік, і в першу чергу в Україні, означає, що:

1). Самопевненість москалів у тому, що вони вже всіх вхопили за горлянку — зменшується,

2). В Україні й інших поневолених країнах в ССРСР збільшується народний спротив і наростає боротьба проти окупанта.

З таким розвитком подій ми входимо в Новий, 1981-й Рік Божий.

А такий розвиток подій підказує, а може й наказує нам подвоювати або й потроювати зусилля усіх Організацій Українського Визвольного Фронту в ім'я швидшого звільнення України з колоніального рабства Москви.

Не атомової війни, а могутні сили поневолених, але нескорених народів розвалить Советський Союз. Ми покликані долею допомагати тим, чільним, фронтовим силам — нашим братам і сестрам по крові Нації.

У НЬО ЙОРКУ ВІДБУЛАСЬ АНТИМОСКОВСЬКА ДЕМОНСТРАЦІЯ НАРОДІВ АБН

У той час, як у будинку советської місії до ООН при 67 вул. збирались ікродни на червоний шабаш з нагоди так зв. революції в 1917 р. в Росії, яка врятувала російську імперію, — 300 представників поневолених Москвою народів демонстрували в сквері напроти, у п'ятницю 7 листопада увечері.

У вінку американських і різнонаціональних прапорів бачили ми сивих людей і молодь, жінок і чоловіків, з-поміж яких були багато ще в робочих одягах. Транспаренти і промовці обвинувачували Росію в знищенні впродовж понад 60 років московсько-большевицького панування понад 100 мільйонів людей в ССРСР, а згодом і в країнах-сателітах, у розгромі народних Церков та забороні вірити в Бога, в русифікації, в переслідуванні борців за національні права. Хочемо власних національних держав! — така була загальна вимога промовців і про це було сказано в листі до нововибраного Президента ЗСА Роналда Регена, підписаного учасниками демонстрації та багатьма американськими симпатиками Поневолених Народів.

Після відспівання американського гімну, започаткованого представником Литви М. Разгайтис, віче відкрив вступним словом інж. М. Шпонтак від імені УККА та Американських Приятелів АБН (ПАБНА), виступаючи в обороні переслідуваних в ССРСР і країнах-сателітах та закликаючи Америку бути чуйною до московської імперіялістичної загрози, бо свобода неподільна.

Потім промовляли речники різних народів: Р. Зварич від ПАБНА та Ньюйорського Відділу УККА (Комітету Об'єднаних Українсько-Американських Організацій Нью Йорку, що цього року відзначає 75-ліття праці), президент ПАБНА П. Вітенус (Литва), Ч. Андреански (Угорщина), Е. Ліппінг (Естонія), д-р А. Брату (Румунія), Р. Юзенів — від української молоді та ін.

Головну промову з великим темпераментом і талантом виголосив видатний журналіст і радіокоментатор Беррі Фарбер. Він остеріг Росію перед гнівом Поневолених Націй, висміяв так зв. детант із злочинцями, заперечив московські закиди Вашингтону, мовляв, ЗСА поширюють імперіялізм. Б. Фарбер заявив: „Ми не пішли збройно на Афганістан! Американської морської піхоти не було в Ямайці, де народ тепер проголосував проти комунізму й вигнав комуністичних заправил. Нас не було в Польщі, де

трудящі кинули виклик комунізму й московському імперіялізму!“

Телевізія — канал ч. 2 — фільмувала демонстрацію й записала на стрічку декілька промов, між ними й Б. Фарбера; представники каналу ч. 2 зафільмували також епізод, коли 12 демонстрантів пішли з Б. Фарбером під самі двері советської місії і, хоча під наглядом поліції, голосно виголошували там промови проти московсько-большевицького імперіялізму.

Від 6 г. до 8:30 вечора тривала ця успішна демонстрація, в якій видатну участь взяли українці, а також різнонаціональна молодь, котра роздавала прохожим американцям англійськомовні листочки із закликом поширювати правду про Росію серед своїх співгромадян, боронити Ю. Шухевича та ін.

Із представників Церков у демонстрації взяв участь тільки Всч. о. Іван Ткачук, УПЦерква, який на прохання учасників провів молитву англійською мовою, в інтенції Поневолених Народів і зростання могутности ЗСА.

Між присутніми на демонстрації були видатні особистості з-поміж різних народів, серед українців — головний передсідник УНПомочі ред. В. Мазур; як американський журналіст. брав інтерв'ю ред. Ігор Дябога, та ін.

Маніфестацією зразково провадили, з допомогою голосників, адв. Ю. Волинець та президент ПАБНА проф. Петер Вітенус. Було багато членів ООЧСУ.

Того ж вечора демонстрації проти московського імперіялізму відбулися в багатьох ін. країнах Вільного Світу. З української сторони в них брали активну участь члени АБН та представники різних Організацій Українського Визвольного Фронту.

Зауважено, що до советської місії в Нью Йорку цього року підїжджало значно менше авт із „гостями“, ніж це було в попередніх роках, коли процвітало „детантне ікродство“.

(. п-а).

„Ущухне Божий гнів, минеться кара,
І встане Велетень тоді,
Розправить руки грізні
І вмиє розірве на собі
Усі дроти залізні!“

Леся Українка

У ПОШАНІ ПРОВІДНИКІВ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РЕВОЛЮЦІЇ

З ініціативи 3-го Відділу ООЧСУ, в неділю 26 жовтня ц. р. клівлендська громада врочиство вшанувала Провідників Організації Українських Націоналістів: 21 річницю сл. п. Степана Бандери та сл. п. проф. Степана Ленкавського, 3-тю річницю його смерти.

У церкві св. Йосафата в Пармі, по св. Службі Божій о. Йосиф Кіснер відправив Панахиду за спокій душ Провідників, що життя своє віддали за Україну і її народ. Під час Панахиди друзі тримали Прапори від ОУН, ООЧСУ, УПА, та СУМ-А. Потім всі перейшли до залі, котру громада заповнила по береги. На передній стіні сцени на українських прапорах видніли два портрети Провідників, а посередині прапор ОУН. Оформлення сцени виконав д.

Степан Кавка.

Григорій Головка провів Апель в поклоні впадшим Провідникам, з похилими до половини прапорами організацій. Голова Відділу ООЧСУ Микола Погляд змістовним словом відкрив сходини та попросив присутніх хвилиною мовчанкою вшанувати пам'ять великих синів України; далі вів програму Василь Мудрак.

У першій точці була деклямація „Безсмертя“ (Миколи Вереса), яку бездоганно виконав старший юнак СУМ-А Тарас Мельник. Проф. Іван Микита відчитав реферат, в якому обширно і чітко з'ясував життя Провідників та їхній вклад праці в ОУН і її боротьбу.

У мистецькій частині студенти-члени ТУСМ, у складі: Марічка Цибин, Ірка Кулик, Іра Фаріон, при супроводі бандури, здібного бандуриста Марка Фаріона, виконали дві пісні. Марко Фаріон при супроводі власної бандури з повним відчуттям проспівав „Думу про Україну“, за що був нагороджений довготривалими оплесками присутніх. На закінчення цих урочистих святкувань відспівано „Не пора“.

Василь Мудрак

ВІДЗНАЧАЙМО 1000-ЛІТТЯ ХРЕЩЕННЯ УКРАЇНИ-РУСИ ВЖЕ ТЕПЕР НОВИМИ УСПІХАМИ У ВСІХ ДІЛЯНКАХ УКРАЇНСЬКОГО ОРГАНІЗОВАНОГО ЖИТТЯ — В ІМ'Я ПЕРЕМОГИ НАЦІОНАЛЬНО-ХРИСТІЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ!

ВІД ВИДАВНИЦТВА

Шановні Передплатники, Читачі, Прихильники! Організація Оборони Чотирьох Свобід України вже 33 роки публікує суспільно-політичний місячник „Вісник“, і тепер входимо в 34-й рік видання журналу.

Як Ви можливо зауважили, Редакція поширила тематичний засяг „Вісника“ також на справи української культури, старається містити по змозі більше інформації під рубрикою „З життя Відділів ООЧСУ“ та Відділів ОЖ ОЧСУ; зустрічаємо на сторінках „Вісника“ нові відомі імена наших кореспондентів, як С. Рихтицького та п-і Зені Рихтицької-Матли, письменниці Оксани Керч, п-і Надії Наум, Богдана Лівчака, дир. Михайла Гікавого, Василя Гольченка, Фейлетони Ганька Незабудька та ін.

Без огляду на майже щоквартальне зростання цін на друк і папір, Видавництво не підвищує ціни за журнал. Але Видавництво прохає:

1) Вчасно вносити передплату, жертвувати на Пресфонд з рідних нагод,

2) Підшукувати нових читачів-передплатників „Вісника“,

3) Писати коротко, на 1 картці, про життя і працю Відділів ООЧСУ та ОЖ ОЧСУ,

4) Набувати і читати рекламівані у „Віснику“ книжкові видання, а також журнали, як „Визвольний Шлях“ із Англії, „Крилаті“ з Бельгії, „Авангард“ із Нью Йорку.

УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА ПРЕСА — ВАЖЛИВА НАЦІОНАЛЬНА ЗБРОЯ УКРАЇНИ!

У НОВІМ — 1981 РОЦІ БОЖІМ — СПІЛЬНО РОЗБУДОВУЙМО НАШ „ВІСНИК“, — НАШ ЛІТОПИС ПРАЦІ ОРГАНІЗАЦІЙ УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ В АМЕРИЦІ Й ВИЗВОЛЬНОЇ БОРТЬБИ ПРОТИ ОКУПАНТА В УКРАЇНІ!

ЩАСТИ, БОЖЕ, В НОВІМ РОЦІ!

У 1-му числі „Вісника“ з 1981 року читайте звіт про З'їзди ООЧСУ та ОЖ ОЧСУ в Нью Йорку.

ЩО ПОКАЗУЮТЬ НА ФАРМІ РОА?

Газета „Новое Русское Слово“ з 10. 10. 1980 р. повідомила у відділі „Хроніка“, що під Нью Йорком, на фармі РОА (Русское Освободительное Движение?) дня 12 жовтня „показують кінофільм „Москва — любов моя“.

УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРА**ЩЕ ПРО ЖУРНАЛ “ВИЗВОЛЬНИЙ ШЛЯХ”**

Великий почитний журнал-місячник Української Видавничої Спілки „ВИЗВОЛЬНИЙ ШЛЯХ“ з 1981 року буде виходити вже 34-й рік підряд.

Кожного місяця культурні читачі одержують чималу книжку, на 100-140 сторінок друку, а останнім часом також із цікавими ілюстраціями та цінними історичними фотодокументами.

Щомісяця пошта приносить із неблизької Англії до ЗСА і Канади, до Австралії, Аргентини чи Бразилії важкі пачки „Визвольного Шляху“. І в кожному числі читачі знайдуть кожний шось для себе. І як не знайти, коли саме в цій журналі маємо найновішу Хроніку подій з Нескореної України та друкуються нові твори Нескорених і Підпілля; знаходимо ґрунтовні політично-напрявні статті Голови Проводу ОУН і ЦК АБН, останнього Прем'єра Вільної України з червня 1941 року Дост. Ярослава Стецька та ін. авторів-політиків, як також передруки давніших, хоча завжди актуальних, статей сл. п. Провідника Степана Бандери, проф. Степана Ленкавського, сл. п. д-ра Дмитра Донцова й ін. теоретиків українського наукового визвольного Націоналізму.

Серед численних співавторів „Визвольного Шляху“ ми зустрічали або зустрічаємо тепер твори сл. п. д-ра Миколи М. Аркаса, д-ра О. Воропая, дослідні статті д-ра М. Кушніра, д-ра Б. Дзеровича; політично-аналітичні статті Євгена Орловського, ред. В. Мазура, проф. С. Вожаківського, проф. К. Савчука та ін. Зацікавлені літературою і культурою знайдуть у „Визвольному Шляху“ поезії, оповідання, нариси, спогади В. Гренджі-Донського, Л. Полтави, О. Вертенченка, М. Щербака, Ганни Черінь, Ольги Лубської, Алли Коссовської-Давиденко, письменни-

ків Оксани Керч, Ст. Любомирського, А. Легіта й багато ін.

Широко і популярно представлена на сторінках журналу українська наука і культура, бо друкують тут свої твори члени НТШ і УВАН, УММАНуак, АДУК та ін.

Якщо хтось бажає тримати руку на живчику політичних і релігійних та культурних подій в Нескореній Україні і закордоном, той мав би передплатувати і читати „Визвольний Шлях“.

Довгі роки його редагував сл. п. Григорій Драбат, потім д-р Степан Галамай, а тепер інж. Ілля Дмитрів, видатний суспільно-громадській діяч у Англії.

Деякі кола закордоном — серед українців! — напевно бажали б, щоб журнал „Визвольний Шлях“ давно зійшов з цього світу, а залишився б тоді тільки журнал „Сучасність“, який не раз блукає мнівцями, а в ділянці української культури не раз бере чужинців за „арбітрів“... Ред. В. Кубійович в газеті „Енциклопедії Українознавства“ присвятив „Визвольному Шляху“ заледве 4 рядки, а „Сучасності“ понад 70 рядків, але „Визвольний Шлях“ вимагав і буде домагатися, щоб гол. ред. „ЕУ-2“ таки уневажнив шкідливе часло про нібито переємність („сукцесивність“) державности за УНР С. Петлюри і Є. Коновальця — до так зв. УССР, московської колонії, а також щоб у „Енциклопедії“ були подані правдиві факти про дії СВУ і СУМ в Україні. Це лише один приклад твердої позиції „Визвольного Шляху“.

„Визвольний Шлях“ принципово тримається політики національного визволення й відновлення тисячолітньої української державности. За довголітню і вірну службу Нескореній Україні журнал „Визвольний Шлях“ у Лондоні мав би удостоїтися нагород і відзначень, і напевно так буде, як лише над Україною замає національний синьо-жовтий прапор свободи і державности Нації!

Видання такої книги, якою є кожне чергове число „Визвольного Шляху“, вимагає не лише зусиль Редколегії і Друкарні, а й зусилля Читачів-Передплатників. Річна передплата в Америці становить 35 дол., а в Канаді 40 дол. Це немалі суми, але вони сторницею оплачуються, коли мати на увазі українську національно-визвольну політику і національ-

СЛАВА ГОЛЛЯНДСЬКИМ КОЗАКАМ!

У жовтні-листопаді 1980 р. в Канаді й ЗСА з успіхом концертував Візантійський Хор під диригуванням маестра д-ра М. Антоновича, віртуоз-бандурист Володимир Луцьв та брат і сестра Жуки, піяністи з Монреалю.

УЖКА нагородила д-ра М. Антоновича і маестра В. Луцьва Грамотами, які передав мгр. І. Базарко в Нью-Йорку на концерті. Відділ УЖКА в Нью-Йорку гостив дорогих Гостей в Домі УВФронту. У 30-ліття Візантійського Хору усім його членам належить наше грімке Слава!

но-християнську культуру. До речі, окремі числа „Визвольного Шляху“ проникають за Залізну Заслону, а в Україні мають найкращі відгуки. Так, для прикладу, в листі з 1979 року сказано: „Журнали місцеві, як „Вітчизна“ чи „Жовтень“ — це порожні бочки, та ще й чужі, в порівнянні з однією лише сторінкою „Визв. Шляху“! (З відгуку на статтю Є. Орловського).

Д-р ОЛ.

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ, ЧИТАЙТЕ, ПОШИРЮЙТЕ НАЙПОВАЖНІШИЙ ЖУРНАЛ-МІСЯЧНИК НА ЕМІГРАЦІЇ „ВИЗВОЛЬНИЙ ШЛЯХ“! ЛЮДИНА Є ТИМ, ЩО ВОНА ЧИТАЄ. ЖЕНІТЬ ГЕТЬ НЕЧИТАЙЛИЦТВО З УКРАЇНСЬКИХ ДОМІВ, БО ВОНО МОЖЕ ВИГНАТИ УКРАЇНЦІВ З ЦЬОГО СВІТУ!

Умови передплати „Визвольного Шляху“: РІЧНА передплата в ЗСА 35 дол., у Канаді 40 дол.; ціна 1 числа 3 дол. 50, а в Канаді 4 дол. з пересилкою.

Пересилайте замовлення вже тепер (або через Організацію УВФронту), надсилайте при різних нагодах на Пресовий Фонд „Визвольного Шляху“:

“Wyzwolnyj Schlach”
200 Liverpool Road
London, N1 1LF, England

НОБЕЛІВСЬКА НАГОРОДА ДЛЯ ЕМІГРАНТА

Цьогорічна Нобелівська нагорода за успіхи в літературі припала польському поетові і письменникові Чеславу Мілошу, який по війні живе в ЗСА і викладає у вищій школі у Каліфорнії.

Королівська Комісія у справах Нобелівської Премії нагородила Чеслава Мілоша за твори, в яких викривається руйнівська сила комунізму і пагубний вплив окупації на людину. Всі твори Мілоша написані польською мовою.

АМЕРИКО, ТАК ТРЕБА ТРИМАТИ!

У жовтні 1980 р. на форумі ОН в Нью Йорку американський делегат нарешті заявив москалям те, що давно кожному відоме, але офіційна Америка не наважувалася сказати:

„Твердження ССРСР, що він є чемпіоном народів у боротьбі за самовизначення, було б занадто заспокоюючі для самої імперії і народів“, — сказав делегат ЗСА і поставив вимогу надати права самовизначення для Латвії, України, Естонії, Литви, мусульманських країн у Сов. Союзі.

УКРАЇНСЬКОГО ПОЕТА ЗАСУДЖЕНО НА 15 РОКІВ

Видатного українського поета і перекладача поезій клясиків літератури Франції і Німеччини, Василя Стуса, засудив ворог в окупованому Києві 14. 10. 1980 р. на нове довготермінове ув'язнення: 10 літ таборів каторжної праці і 5 літ примусового виселення в далекі райони Російської ССР. Його обвинувачено в „антисовєтській пропаганді“.

Недавно Василь Стус закінчив відбувати перший засуд — 7 рр. тюрми й заслання, але окупант і далі боїться слова правди поета, творчисть якого вартя уважного вивчення закордонними літературознавцями.

22 роки за ґратами! — такий драконський при- суд винесла Москва для поета, популярного в Україні за високу поетичність вислову і патріотичну по- ставу. Засудові також сприяла приналежність Васи- ля Стуса до Київської Гельсінкської Групи. Перед тим його твори ходили в Україні у таємних руко- писних списках, особливо серед молоді.

ІЗ ЛИСТА З УКРАЇНИ

До відомого Редакції „Вісника“ громадянина за океаном прийшов лист із України („УССР“), із західних областей.

Старенький батько пише про родинні справи, а потім згадує про життя-буття нашого народу під окупантом (лист із жовтня 1980 р.):

„З огорода вижити не вистарчає, то тра тримати корову, паця і курку, а чим кормити? Всьо тра красти, бо така мода і такий лад, влади. То називається новий спосіб життя, по-радянському зако- ні. Вони кажуть, що на плечах всього не понесеш, тому не вільно тримати коня, а роби і за коня, і за себе.

„Тому тисячі людей в шпиталях. В районі вже є по десять кошарів, триповерхові шпиталі, і всюди повно народу, а кілька вдома лежать...

„Всьо зі страхом краде, от тобі спосіб життя, як хочеш тримати і якось вижити.

„Дехто працює трактористом, то трохи вкрадає і привозе для корови паші чи зерна, що кому вдасться. Якось ту господарку мучим“...

(Редакція „Вісника“ відповідає за автентичність листа).

ЧЕРЕЗ ОЩАДНІСТЬ ДО КРАЩОГО ЗАВТРА!
УКРАЇНСЬКА ЩАДНИЦЯ „ПЕВНІСТЬ“
Security Savings and Loan Assn.

936 N. Western Ave., Chicago, Ill. 60622
312-772-4500

ФІЛІЯ:

2166 Plum Grove Road, Rolling Meadows, Ill. 60008
312-991-9393

- В „Певності“ Ви одержуєте найвищі відсотки на всіх родах ощадностей, нараховуванні щоденно від дня вкладу до дня вибору й виплачувані квартално.
- В „Певності“ Ви одержуєте відсотки від відсотків.
- В „Певності“ Ваші ощадності забезпечені Федеральною Агенцією до суми 100 тисяч доларів.
- В „Певності“ Ви можете відкрити пенсійні конта, т. зв. IRA і Keogh, чекові конта та користати з першого депозиту пенсійних чеків.
- В „Певності“ є до Вашої диспозиції різного рода щадничі Сертифікати.
- В „Певності“ є вогнетривалі скриньки для переховування цінних речей.

**ЩАДІТЬ І ПОЗИЧАЙТЕ В УКРАЇНСЬКІЙ ЩАДНИЦІ „ПЕВНІСТЬ“ —
НАЙБІЛЬШІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ФІНАНСОВІЙ УСТАНОВІ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ!**

**ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА
КООПЕРАТИВА СУМА**

В ЙОНКЕРСІ, Н. Й.

ВИДАЄ ПОЗИЧКИ СВОЇМ ЧЛЕНАМ ТА ОРГАНІЗАЦІЯМ; СЛУЖИТЬ: ДОБРИМ І ДЕШЕВИМ КРЕДИТОМ, ГРОШОВИМИ ЧЕКАМИ; УДІЛЯЄ НАЙДЕШЕВШИЙ КРЕДИТ НА АВТА, МОРТГЕДЖІ, ремонт домів, меблі, шпитальні рахунки, вакації, весілля та інші цілі.

СПЕЦІАЛЬНИЙ КРЕДИТ ДЛЯ СТУДЕНТІВ
Майно кожного вкладчика чи позичкодавця забезпечене.

Приймає ощадності і платить 7% дивіденди

Безплатне забезпечення ощадностей

Безплатне життєве забезпечення до 2,000 дол.

Адреса:

**SUMA (YONKERS)
FEDERAL CREDIT UNION**
301 Palisade Ave. Yonkers, N. Y. 10703
Tel.: 914-965-8560

СТЕЙТОВА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА

„БУДУЧНІСТЬ“

У ДЕТРОЙТІ

СЛУЖИТЬ СВОЇМ ЧЛЕНАМ ТА ОРГАНІЗАЦІЯМ ДЕШЕВИМ І ВИГІДНИМ КРЕДИТОМ. НИЗЬКОВІДСОТКОВІ ПОЗИЧКИ НА АВТА, ДОМИ, НАПРАВУ ДОМІВ, МЕБЛІ, ВАКАЦІЇ, ШПИТАЛЬНІ РАХУНКИ І Т. П. ПОЗИЧКИ (КРІМ МОРТГЕДЖОВИХ) ЗАБЕЗПЕЧЕНІ ДО 10,000 ДОЛ. БЕЗПЛАТНО ДЛЯ ПОЗИЧКОДАВЦЯ. ВІД ВКЛАДІВ ПЛАТИТЬ 5¼% ДИВІДЕНДИ.

Вкладчики мають безкоштовне життєве забезпечення до висоти 2,000 дол.
Ощадності забезпечені до всякої висоти.

FUTURE CREDIT UNION OF DETROIT
4641 Martin Ave., Detroit, Mich.
3011 Caniff, Hamtramck, Mich. 48212
Tel.: 843-5411

УСПІХ УКРАЇНКИ НА УГОРСЬКІЙ АКАДЕМІЇ

У Нью Йорку 19. 10. відбулася в Роберт Вагнер гай скул академія, присвячена Героям угорської антиросійської революції в 1956 році. Виступали відомі угорські антикомуністи, політ. діячі, відпоручник Р. Регена, республіканський кандидат на сенатора Ал Д'Амато й ін.

У мистецькій частині, в супроводі піяніста Золтана Зоранді, велику залю полонила українська співачка- пі- Світлана Тонкошкур-Вожаківська, яка привітала зібраних по-угорському і заявила під оплески залі: „Геть комунізм, хай живе воля для всіх поневолених націй!“ Публіка біла браво їй за „Прилинь“ із „Запорожця“ та ін. пісні, в тому й „Чардаш“. Українську співачку абдарували квітами й запросили на інші виступи.

ЗААРЕШТОВУЮТЬ МОВОЗНАВЦІВ

У той час, коли закордоном виходять нові українські словники (останньо — „Укр.-англ.“ і „Англійсько-Український“ двотомовий проф. М. Дейко в Австралії) — у Києві КГБ заарештувало журналіста-мовознавця Валерія Шевченка у квітні 1980 р., 1934 р. народження, а також співредактора „Укр. біохемічного журналу“ мовознавця Олесья Шевченка.

ДАВНО ВЖЕ ЧАС НАВЧИТИСЬ

(Репліка)

Не так давно ми були свідками чи й самі брали участь у виборі Президента Америки й ін. членів Конгресу, Всуперіч „порокуванням“ ліберальної преси, вибори повністю виграли республіканці, і то саме їхне праве крило, на чолі з Президентом Роналдом Регеном, патріотом своєї Республіки.

Дж. Картер і його Уряд програли в тих виборах. І що ж? Ще не закінчився час для голосування, як През. Картер вже послав був телеграму През.-електові Р. Регенові телеграму-поздоровлення! При зустрічі — попередній і нововибраний президент та віцепрезиденти потиснули руки, пообіцяли співпрацю в переходовому часі.

Так і повинно бути.

Дивно, що адв. І. Флис, голова УНС, тут вихований, так і не зміг навчитися коректності у виборах, а він вже віддавна бере у них участь.

У Філадельфії, колиці американської державности і демократії, — він не дочекався навіть кінця XIII Ювілейного Конгресу, Українців Америки: побачивши, що демократична більшість переголосовує його пропозицію, поспішно залишив залю Конгресу... а з ним і голова УРС та їхні „покривджені“ однодумці.

Чим „покривджені“? — Волею більшости делегатів!

Чи міг би заявити През. Дж. Картер, що він не хоче визнати волі тотальної більшости виборців і не визнає нового Президента ЗСА Роналда Регена?

Молодий американський українець

МАРШ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ

Зродились ми великої години
З пожеж війни і з полум'я вогнів —
Плекав нас біль по втраті України,
Кормив нас гніт і гнів на ворогів.

І ось ідемо в бою життєвому
Тверді, міцні, незламні мов граніт,
Бо плач не дав свободи ще нікому,
А хто борець, той здобуває світ.

Не хочемо ні слави, ні заплати,
Заплатою нам — успіх боротьби,
Солодше нам у бою умирати,
Як жити в путах, мов німі раби.

Доволі нам руїни і незгоди,
Не сміє брат на брата йти у бій,
Під синьо-жовтим прапором свободи
З'єднаєм весь великий нарід свій.

Велику Правду для усіх єдину
Наш гордий клич народів несе:
Батьківщині будь вірний до загибну,
Нам Україна вище понад все.

Веде нас в бій борців упавших слава,
Для нас закон найвищий та наказ,
Соборна Українська Держава
Вільна, міцна, від Сяну по Кавказ!

Встане правда, встане воля
І Тобі Одному
Помоляться всі язики
Во віки і віки,
А покищо — течуть ріки,
Кривавії ріки...

Тарас Шевченко

„НАСАМПЕРЕД ДЕРЖАВА! — НАСАМПЕРЕД
ВЛАСНА ВЛАДА УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ НА СВОЇЙ
ЗЕМЛІ! — ЦЕ ЦЕНТРАЛЬНЕ ГАСЛО НАШОЇ БО-
РОТЬБИ.

ЯРОСЛАВ СТЕЦЬКО

СПРАВЖНЯ СВОБОДА І СПРАВЖНЄ ЩАСТЯ
ПРИЙДЕ ЛИШЕ ТОДІ, КОЛИ ВИЗВОЛИТЬСЯ МОЯ
БАТЬКІВЩИНА УКРАЇНА, —

Іван Кандиба, політв'язень Москви